

ΝΤΑΡΜΑ
(*Διδασκαλία*)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

Η ΑΛΥΣΣΙΔΑ ΤΗΣ ΑΙΤΙΩΔΟΥΣ ΣΥΝΑΦΕΙΑΣ

I

Η ΤΕΤΡΑΠΛΗ ΕΥΓΕΝΗΣ ΑΛΗΘΕΙΑ

1. Ὁ κόσμος εἶναι γεμάτος ὀδύνη. Ἡ γέννηση εἶναι πόνος, τὰ γερατεῖα εἶναι πόνος, ἡ ἀρρώστια κι ὁ θάνατος εἶναι πόνος. Ὁ ἄνθρωπος τοῦ μίσους πονάει, ὁ χωρισμός ἀπό τοὺς ἀγαπημένους εἶναι πόνος, τὸ νὰ πασχίζει κανεὶς μάταια νὰ ἱκανοποιήσει τίς ἀνάγκες του εἶναι πόνος. Πραγματικά, ἡ ζωὴ πού δέν εἶναι ἐλευθερωμένη ἀπὸ τὴν ἐπιθυμία καὶ τὸ πάθος ἔχει σάν συνέπεια τὸν πόνο. Τοῦτο ἀντιπροσωπεύει τὴν Ἀλήθεια τῆς Ὀδύνης.

Ἡ αἰτία τοῦ ἀνθρώπινου πόνου βρίσκεται χωρὶς ἀμφβολία στὴ δίψα τοῦ ὕλικου σώματος καὶ στὴν πλάνη τοῦ πάθους γιὰ τὰ ἐγκόσμια. Ἄν αὐτὴ ἡ δίψα καὶ ἡ πλάνη ἐξεταθοῦν βαθειά, θὰ βρεθεῖ ὅτι εἶναι ριζωμένες στὶς ἔντονες ἐπιθυμίες τῶν σωματικῶν ἐνστίκτων. Ἔτσι ἡ ἐπιθυμία, ὅταν εἶναι ἔντονη, ψάχνει γιὰ ὁ, τι θεωρεῖ εὐχάριστο, ἔστω κι ἂν αὐτό εἶναι ὁ θάνατος. Τοῦτο ὀνομάζεται ἡ Ἀλήθεια τῆς Αἰτίας τῆς Ὀδύνης.

Ἄν ἡ ἐπιθυμία, πού βρίσκεται στὴ ρίζα ὅλων τῶν ἀνθρώπινων παθῶν, μπορέσει νὰ ἐξαλειφθεῖ, τότε τὸ πάθος θὰ ἐξαφανισθεῖ μαζί της καὶ κάθε ἀνθρώπινος πόνος θὰ παύσει. Αὐτό ὀνομάζεται ἡ Ἀλήθεια τῆς Κατάπαυσης τῆς Ὀδύνης.

Γιὰ νά φθάσει ὁ ἄνθρωπος σέ μιὰ κατάσταση ὅπου δέν ὑπάρχει ἐπιθυμία, οὔτε ὀδύνη, πρέπει νά ἀκολουθήσει μιὰ συγκεκριμένη Ἄτραπό. Τά στάδια τῆς Ὀκταμεροῦς Εὐγενοῦς αὐτῆς Ἄτραποῦ εἶναι: Σωστή γνώμη, Σωστή Σκέψη, Σωστή Ὁμιλία, Σωστή συμπεριφορά, Σωστός Τρόπος Ζωῆς, Σωστή Προσπάθεια. Σωστή φροντίδα καί Σωστή Συγκέντρωση. Αὐτό ὀνομάζεται ἡ Ἀλήθεια τῆς Εὐγενοῦς Ἄτραποῦ, πού Σταματᾷ τήν Αἰτία τῆς Ὀδύνης.

Οἱ ἄνθρωποι πρέπει νά ἐγγράψουν στό μυαλό μέ σαφήνεια αὐτές τίς Ἀλήθειες, γιατί ὁ κόσμος εἶναι γεμάτος πόνο κι ἂν κανεῖς θέλει νά ξεφύγει ἀπό αὐτόν, πρέπει νά σπάσει τά δεσμά τοῦ πάθους γιά τά ἐγκόσμια, πού εἶναι ἡ μοναδική αἰτία τῆς ὀδύνης. Ὅμως μέ τή Φώτιση μόνο ὁ ἄνθρωπος μπορεῖ νά μάθει τόν τρόπο ζωῆς, πού εἶναι ἐλεύθερος ἀπό τό πάθος γιά τά ἐγκόσμια καί τόν πόνο καί δέν μπορεῖ νά φθάσει στή Φώτιση παρά μόνο πειθαρχώντας στήν Ὀκταμερῆ Εὐγενή Ἄτραπό.

2. Ὅλοι ὅσοι ἀναζητοῦν τή Φώτιση πρέπει νά κατανοήσουν τήν Τετραμερῆ Εὐγενῆ Ἀλήθεια. Δίχως αὐτήν τήν κατανόηση θά περιπλανιοῦνται χωρίς τελειωμό στή συγκεχυμένη μάζα τῶν παραισθήσεων τῆς ζωῆς. Ὅσοι κατανοοῦν τήν Τετραμερῆ Εὐγενῆ Ἀλήθεια ὀνομάζονται "Οἱ ἄνθρωποι πού ἀπόκτησαν τά μάτια τῆς Φώτισης".

Ἐκεῖνοι, συνεπῶς, πού θέλουν νά ἀκολουθήσουν

τή διδασκαλία τοῦ Βούδδα πρέπει νά συγκεντρῶσουν τό νοῦ σ'αὐτήν τήν Τετραμερῆ Εὐγενῆ Ἀλήθεια καί νά ἐπιδιώξουν τήν κατανόησή της. Σέ κάθε ἐποχῇ ὁ πραγματικός ἅγιος εἶναι ἐκεῖνος πού καταλαβαίνει τήν ἀλήθεια αὐτή καί τή διδάσκει στούς ἄλλους.

Ὅταν ἕνας ἄνθρωπος ἀντιλαμβάνεται καθαρά τήν Τετραμερῆ Εὐγενῆ Ἀλήθεια, τότε ἡ Ὀκταμερῆς Εὐγενῆς Ἀτραπός τόν ἀπομακρύνει ἀπό τήν ἀπληστία. Κι ἂν εἶναι ἐλεύθερος ἀπό τήν ἀπληστία, δέν τά βάζει μέ τόν κόσμον, δέν σκοτῶνει, δέν κλέβει, δέν κάνει μοιχεία, ἀπάτη, ἢ κατάχρηση, δέν φθονεῖ, δέν χάνει τήν ψυχραιμία του, δέν κολακεύει, δέν λησμονεῖ τήν παροδικότητα τῆς Ζωῆς. Οὔτε ἀδικεῖ τοὺς ἄλλους.

3. Ὅταν ἀκολουθεῖ κανεὶς τήν Εὐγενῆ Ἀτραπὸ εἶναι σάν νά μπαίνει σ'ἕνα σκοτεινὸ δωμάτιο μέ φῶς στό χέρι. Τό σκοτάδι θά διαλυθεῖ ἀμέσως καί τό δωμάτιο θά πλημμυρίσει φῶς.

Οἱ ἄνθρωποι, πού καταλαβαίνουν τήν ἔννοια τῶν Εὐγενῶν Ἀληθειῶν κί ἔχουν μάθει νά ἀκολουθοῦν τήν Εὐγενῆ Ἀτραπὸ, κατέχουν τό φῶς τῆς Σοφίας, πού διώχνει τό σκοτάδι τῆς ἄγνοιας.

Ὁ Βούδδας ὀδηγεῖ τοὺς ἄνθρώπους, ὑποδεικνύοντάς τους ἀπλῶς τήν Τετραμερῆ Εὐγενῆ Ἀλήθεια. Ὅσοι τήν καταλάβουν σωστά, θά φθάσουν στή Φῶτιση. Αὐτοί, μετά, θά μπορέσουν νά καθοδηγήσουν καί νά στηρίξουν ἄλλους στό μπερδεμένο αὐτό κόσμον καί θά γίνουν ἀντάξιοι τῆς Ἀλήθειας. Ὅταν ἡ σημασία τῆς Τετραμεροῦς Εὐγενεοῦς Ἀληθείας γίνει καλά ἀντιληπτή

ἀπό ὄλους, θά στερέψουν οἱ πηγές τοῦ πάθους γιά τά ἐγκόσµια.

Ἄν οἱ ὄπαδοὶ τοῦ Βούδδα στηριχθοῦν στήν Τετρα-
µερῆ Εὐγενῆ Ἀλήθεια, θά φθάσουν καί σ' ὅλες τίς ἄλ-
λες πολύτιµες Ἀλήθειες. Θά ἀποχτήσουν σοφία καί
τήν ἀπαραίτητη διορατικότητα γιά νά κατανοήσουν
ὅλες τίς ἔννοιες καί θά γίνουν ἱκανοί νά κηρύξουν τό
Ντάρµα σ' ὄλους τούς λαούς τοῦ κόσμου.

II

Η ΣΧΕΣΗ ΑΙΤΙΟΥ ΚΑΙ ΑΙΤΙΑΤΟΥ

1. Ὑπάρχουν αἰτίες γιά κάθε ἀνθρώπινο πόνο, καί
ὑπάρχει τρόπος ὁ πόνος νά πάρει τέλος. Τό κάθε τί στόν
κόσµο αὐτό εἶναι τό ἀποτέλεσµα μεγάλου ἀνταγωνισμοῦ
αἰτίων καί συνθηκῶν καί ὅλα ἐξαφανίζονται μόλις τά
αἷτια καί οἱ συνθήκες ἀλλάξουν ἢ ἐξαφανισθοῦν.

Ἡ βροχή πέφτει οἱ ἄνεμοι φυσοῦν, τά φυτά ἀνθίζουν,
τά φύλλα ὠριµάζουν καί πέφτουν. Ὅλα αὐτά τά φαινόμενα
ἐξαρτῶνται ἀπό αἷτια καί συνθήκες, πού τά προκαλοῦν
καί ἐξαφανίζονται μόλις ἀλλάξουν τά αἷτια καί οἱ συνθή-
κες. Ὁ ἄνθρωπος γεννιέται μέσα ἀπό τίς συνθήκες πού
περιβάλλουν τήν πατρότητα. Τό σῶµα του τρέφεται μέ
τροφή, τό πνεῦµα του ἐκπαιδεύεται μέ τήν διδασκαλία
καί τήν πείρα.

Συνεπῶς τά δύο αὐτά, σάρκα καί πνεῦµα, σχετί-
ζονται μέ συνθήκες καί ἀλλάξουν μόλις ἀλλάξουν οἱ
συνθήκες.

Ἡ Ἀλυσίδα τῆς Αἰτωῶδος Συνάφειας

“Ὅπως ἓνα δίχτυ γίνεται μέ σειρές ἀπό κόμπους, ἔτσι κάθε τί στόν κόμο εἶναι συνδεδεμένο μέ σειρές ἀπό κόμπους.” Ἄν κανεῖς νομίζει ὅτι οἱ θηλιές σέ ἓνα δίχτυ εἶναι κάτι τό ανεξάρτητο κι ἀπομονωμένο ἀπό τό ἴδιο τό δίχτυ, κάνει λάθος.

Τό λένε δίχτυ γιατί εἶναι καμωμένο ἀπό σειρές συνδεδεμένες θηλιές καί κάθε θηλιά ἔχει τή θέση της καί τίς “εὐθύνες” της σέ σχέση μέ τίς ἄλλες.

2. Τά ἄνθη μεγαλώνουν χάρη σέ σειρά συνθηκῶν, πού ὀδηγοῦν βαθμηδόν στό ἄνθισμα. Τά φύλλα πέφτουν γιατί σειρά συνθηκῶν ὀδηγεῖ σ’αὐτό. Τά ἄνθη δέν ἐμφανίζονται ἀπεριώριστα, οὔτε πέφτει ἓνα φύλλο ἀπό μόνο του. Τό κάθε τι ἔχει τή γέννησή του καί τό θάνατό του. Τίποτε δέν μπορεῖ νά εἶναι ανεξάρτητο, τίποτε δέν μπορεῖ νά ὑπάρχει χωρίς ἀλλαγή.

Εἶναι αἰώνιος καί ἀμετάβλητος νόμος τοῦ κόσμου ὅτι τό κάθε τί δημιουργεῖται ἀπό αἰτία καί συνθηκες καί ὅτι τό κάθε τί ἐξαφανίζεται ὅταν τά αἰτία καί οἱ συνθηκες ἐξαφανίζονται. Τά πάντα ἀλλάζουν καί τίποτα δέν παραμένει σταθερό.

III

ΤΟ ΕΞΑΡΤΗΜΕΝΟ ΓΙΓΝΕΣΘΑΙ

1. Ποῦ λοιπόν βρίσκεται ἡ ρίζα τῆς ἀνθρώπινης θλίψης, τοῦ σπαραγμοῦ, τοῦ πόνου καί τῆς ἀγωνίας;

Δέν βρίσκεται στό ὅτι γενικά οἱ ἄνθρωποι εἶναι πλεονέκτες;

Προσκολλῶνται πεισματικά σέ ζωές γεμάτες πλούτη, τιμές, ανέσεις, ἡδονές, σηγκινήσεις καί ἐγωϊσμούς, ἀγνοώντας τό γεγονός ὅτι ἡ ἐπιθυμία γιά τά πράγματα αὐτά εἶναι καί ἡ πηγή τῆς ἀνθρώπινης ὀδύνης.

Ἄπό τήν ἀρχή ὁ κόσμος ἦταν γεμάτος ἀπό ἕνα σωρό συμφορές, μέ κυριώτερες τό ἀναπόφευκτο τῆς ἀρρώστειας, τῶν γερατειῶν καί τοῦ θανάτου.

"Ἄν ὅμως κάποιος σκεφθεῖ προσεκτικά θά δεῖ ὅτι στή βάση κάθε δυστυχίας βρίσκεται ἡ ἀρχή τῆς ἀκόρεστης ἐπιθυμίας. Ἄν ἡ ἀπληστία παραμερισθεῖ, ἡ ὀδύνη αἴρεται.

Ἡ ἄγνοια φανερώνεται ἀπό τήν ἀπληστία πού γεμίζει τό ἀνθρώπινο μυαλό.

Ἡ ἄγνοια πηγάζει ἀπό τό γεγονός ὅτι οἱ ἄνθρωποι ἀγνοοῦν τήν πραγματική αἰτία τῆς ἀλληλοδιαδοχῆς τῶν πραγμάτων.

Ἄπό τήν ἄγνοια καί τήν ἀπληστία ξεπηδοῦν ἐπιθυμίες μὴ ἀγνές γιά πράγματα, πού στήν πραγματικότητα εἶναι ἀκατόρθωτα, ἀλλά πού οἱ ἄνθρωποι τυφλά καί ἀκούραστα ἐπιδιώκουν.

Ἐξ αἰτίας τῆς ἄγνοιας καί τῆς ἀπληστίας οἱ ἄνθρωποι φαντάζονται διακρίσεις ἐκεῖ ὅπου οὐσιαστικά δέν ὑφίστανται. Στήν ἀνθρώπινη συμπεριφορά δέν ἐνυπάρχει ἀπό μόνη της ἡ τάση γιά διάκριση τοῦ καλοῦ

Ἡ Ἄλυσσις τῆς Αἰτιώδους Συνάρκειας

καί τοῦ κακοῦ. Ἀλλά ἐξ αἰτίας τῆς ἄγνοιας τους, τὰ ἄτομα φαντάζονται τέτοιες διακρίσεις καί κρίνουν τὰ πράγματα ὡς σωστά ἢ ὄχι.

Ἐξ αἰτίας τῆς ἄγνοιάς τους κάνουν συνέχεια λαθεμένες σκέψεις, χάνουν συνέχεια τό πραγματικό νόημα καί προσκολλόμενοι στό ἐγώ τους, προχωροῦν σέ ἐσφαλμένες πράξεις. Τό ἀποτέλεσμα εἶναι ὅτι κυνηγοῦν μίαν ὀλόκληρη σειρά ἀπό πλάνες καί προσκολλῶνται πάνω τους.

Κάνοντας τίς πράξεις αὐτές πεδίο δράσης τοῦ ἐγώ τους, χρησιμοποιώντας τὰ ἀποτελέσματα τῶν διακρίσεων τοῦ μυαλοῦ σάν σπόρο, θολώνοντας τό νοῦ μέ ἄγνοια, τρέφοντάς τον μέ βροχή ἀκόρεστων ἐπιθυμιῶν, ποτιζοντάς τον μέ τό πείσμα τοῦ ἐγώ, προσθέτουν τήν ἔννοια τοῦ κακοῦ καί κουβαλοῦν αὐτήν τήν ἐνσάρκωση τῆς πλάνης μαζί τους.

2. Στήν πραγματικότητα ἡ παραπάνω πλάνη εἶναι ὁ δικός τους νοῦς καί κατά συνέπεια ὁ δικός τους νοῦς εἶναι πού προξενεῖ τίς πλάνες τῆς θλίψης, τοῦ σπαραγμοῦ, τοῦ πόνου καί τῆς ἀγωνίας.

Ὅλος αὐτός ὁ κόσμος τῆς πλάνης δέν συνιστᾶ παρά μιά σκιά πού ρίχνει ὁ νοῦς. Παρ'ὄλα αὐτά, ἀπό τόν ἴδιο αὐτό νοῦ ἀναδύεται καί ὁ κόσμος τῆς Φώτισης.

3. Σ'αὐτόν τόν κόσμο ὑπάρχουν τρεῖς λαθεμένες ἀπόψεις. Ἄν κάποιος προσκολληθεῖ σ'αὐτές, τότε δέν μπορεῖ παρά νά ἀπορρίψει τὰ πάντα.

Πρῶτα-πρῶτα, μερικοί λένε ὅτι ὅλες οἱ ἀνθρώπινες ἐμπειρίες βασιζοῦνται στή μοῖρα. Μετά, μερικοί ἰσχυρίζονται ὅτι τά πάντα δημιουργήθηκαν ἀπό τό Θεό καί ὅτι ἐλέγχονται ἀπό τή βούλησή Του. Τρίτο, μερικοί λένε ὅτι ὅλα γίνονται τυχαῖα, χωρίς λόγο ἢ αἰτία.

Ἄν ὁμως τά πάντα ἔχουν κριθεῖ ἀπό τό πεπρωμένο, τότε οἱ καλές καί οἱ κακές πράξεις εἶναι προκαθορισμένες, περιλαμβανομένων ἐκείνων πού φέρνουν τήν εὐτυχία καί τή δυστυχία. Δέν ὑπάρχει δηλαδή τίποτα πού νά μήν εἶναι προκαθορισμένο. Τότε ὅλα τά ἀνθρώπινα σχέδια καί οἱ προσπάθειες γιά βελτίωση ἢ πρόοδο εἶναι καταδικασμένες καί ἡ ἀνθρωπότητα καμμιά δέν ἔχει ἐλπίδα.

Τό ἴδιο ἰσχύει γιά τίς ἄλλες δύο ἀπόψεις. Ἄν τά πάντα τελικῶς βρίσκονται στά χέρια τοῦ Θεοῦ ἢ τῆς τύχης, τί ἐλπίδα ἔχει ἡ ἀνθρωπότητα ἐκτός ἀπό τήν ὑποταγή; Δέν εἶναι περίεργο, ὅτι οἱ ἀνθρώποι πού ἔχουν αὐτές τίς ἀπόψεις χάνουν τήν ἐλπίδα, σταματώντας κάθε προσπάθεια γιά νά φέρονται φρόνιμα καί νά ἀποφεύγουν τό κακό;

Στήν πραγματικότητα αὐτές οἱ τρεῖς ἀπόψεις εἶναι ἐσφαλμένες. Τά πάντα συνιστοῦν μιάν ἀλληλοδιαδοχή φαινομένων, μέ ἀφρηρία μιάν ἀλληλοδιαδοχή αἰτίων καί συνθηκῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

Η ΘΕΩΡΙΑ ΠΩΣ ΝΟΥΣ ΜΟΝΑΧΑ ΥΠΑΡΧΕΙ ΚΑΙ Η ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΗ ΤΩΝ ΠΡΑΓΜΑΤΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

I

ΠΑΡΟΔΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΑΝΕΓΩΓΙΚΟΤΗΤΑ

1. Παρά τό γεγονός ότι νοῦς καί σῶμα ἐμφανίζονται ὡς ἀποτέλεσμα συνεργίας διαφόρων παραγόντων καί αἰτίων, δέν μπορεῖ κανεῖς νά συμπεράνει ὅτι ὑπάρχει πίσω τους κάποια ὑπόσταση προσωπική, πού τοὺς συνυφαίνει σέ ἐνιαῖο σύνολο. Ἐπειδή τό σῶμα εἶναι ἕνα σύνολο ἀπό χημικά στοιχεῖα εἶναι παροδικό.

Ἄν τό σῶμα ἦταν τελικά τό προϊόν μιᾶς τέτοιας προσωπικῆς ὑπόστασης, μπορούσε ὁ κάτοχός του νά ἔκανε ὄ, τιδήποτε ἀποράσιζε.

Ἐνας βασιλιάς ἔχει τή δυνατότητα νά τιμήσει ἢ νά τιμωρήσει κάποιον ὑπήκόό του ὅπως θέλει. Ἄρρωσταίνει ὁμως παρά τοὺς μεγάλους του σκοπούς καί τίς ἔντονές του ἐπιθυμίες, γερνάει χωρίς νά τό θέλει καί πολύ συχνά ἡ τύχη καί οἱ ἐπιθυμίες του δέν ἔχουν μεγάλη σχέση μεταξύ τους.

Ἄλλά οὔτε ὁ νοῦς ἀποτελεῖ προϊόν μιᾶς ἐγωκαθορισμένης προσωπικότητας. Ἀντιπροσωπεύει καί αὐτός σύνολο ἀλληλεπενεργούντων αἰτίων καί συνθηκῶν. Βρίσκεται σέ κατάσταση συνεχοῦς μετάπλασης.

Ἄν ὁ νοῦς ὄντως ἀποτελοῦσε προῖόν προσωπικῆς ὑπόστασης, θά μπορούσε νά πραγματοποιεῖ ὃ, τι ἀποφασίζε. Ὁ νοῦς ὁμως συχνά πλανιέται μακριά ἀπό αὐτό πού ξέρει σάν σωστό, κυνηγώντας ἄθελά του τό κακό. Τίποτα τελικά δέν γίνεται ἀκριβῶς ὅπως τό ἐγώ ἐπιθυμῶ.

2. Στήν περίπτωση πού κάποιος ἐρωτηθεῖ ἂν τό σῶμα εἶναι παντοτεινό ἢ προσωρινό, θά εἶναι ἀναγκασμένος νά ἀπαντήσῃ "προσωρινό".

Στήν περίπτωση πού κάποιος ἐρωτηθεῖ ἂν ἡ προσωρινή του ὑπαρξη εἶναι γενικά εὐτυχίας ἢ δυστυχίας, θά πρέπει νά ἀπαντήσῃ "δυστυχίας".

Ἄν κάποιος πιστέψῃ ὅτι κάτι τό τόσο προσωρινό, μεταβλητό καί πλήρες δυστυχίας ὅσο τό σῶμα ἀντιπροσωπεύει τήν οὐσία τῆς ἀνθρώπινης ὑπαρξης, διαπράττει σφάλμα σοβαρό.

Μά ὁ ἀνθρώπινος νοῦς εἶναι ἐπίσης παροδικός, ὑποκείμενος καί αὐτός στήν ὀδύνη. Δέν ἔχει κανένα στοιχεῖο πού νά μπορεῖ νά θεωρηθεῖ ὅτι διαθέτει κάποια ὑπόσταση δικιά του.

Ἄρα, σῶμα καί νοῦς πού μαζί συνθέτουν τό ἄτομο, ὅπως ὁ ἐξωτερικός κόσμος, πού μοιάζει νά τό περιβάλλει, ἀπέχουν πολύ ἀπό τό νά διαθέτουν κάποια τελική ιδιοπροσωπία, ὅπως τήν καταλαβαίνει ὁ ἀνθρώπινος ὅταν λέει "ἐγώ".

Ἄπλῶς ὁ νοῦς θολωμένος ἀπό ἀκάθαρτες ἐπιθυμίες καί μή εὐεπίφορος στήν σοφία, πεισματικά ἐννοεῖ νά σκέπτεται ὅτι ὑπάρχει κάποιο ἐγώ καί ὅτι αὐτό τό ἐγώ

Ἡ Θεωρία πὺς Νοῦς μονάχα ὑπάρχει καὶ ἡ Οὐσιαστικὴ τῶν Πραγμάτων Κατάσταση

μπορεῖ νὰ ἔχει πράγματα ἢ ιδιότητες δικές του ἀποκλειστικά..

Ἐπειδὴ καὶ τὸ σῶμα καὶ τὸ περιβάλλον του δημιουργήθηκαν ἀπὸ τὴν συνεργεῖα τέτοιων παραγόντων, ἀλλάζουν συνέχεια καὶ δὲν μποροῦν ποτέ νὰ σταματήσουν νὰ ὑπάρχουν.

Ὁ ἀνθρώπος νοῦς, μὲ τίς ἀτέλειωτες ἀλλαγές του, μοιάζει μὲ τὸ ρέον νερὸ ἑνὸς ποταμοῦ ἢ τὴ φλόγα ἑνὸς κεραιοῦ. Σὰν πύθηκος συνέχεια χοροπηδάει παντοῦ χωρὶς νὰ σταματᾷ λεπτό.

Ὁ συνετὸς ἄνθρωπος, βλέποντας κι' ἀκούγοντας αὐτὰ τὰ πράγματα, πρέπει νὰ ἀπελευθερώνεται ἀπὸ κάθε προσκόλληση στοῦ σῶμα ἢ τὸ πνεῦμα, ἂν ὑποτεθεῖ ὅτι θέλει νὰ φθάσει κάποτε στὴ Φώτιση.

3. Νὰ πέντε πράγματα πού κανένας δὲν μπορεῖ νὰ κατορθώσει σ' αὐτὸν τὸν κόσμον: Πρῶτο, νὰ σταματήσῃ νὰ γερνάει, ὅταν γερνάει. Δεύτερο, νὰ σταματήσῃ νὰ ἀρρωσταίνει. Τρίτο, νὰ σταματήσῃ τὸ θάνατο. Τέταρτο: νὰ ἀρνηθεῖ τὴν ἀποσύνθεση, ὅταν ἀποσύνθεση ὑπάρχει. Πέμπτο: νὰ ἀρνηθεῖ τὸν ἀφανισμό.

Ὅλοι οἱ συνηθισμένοι ἄνθρωποι σ' αὐτὸν τὸν κόσμον ἀργὰ ἢ γρήγορα ἀντιμετωπίζουν αὐτές τίς καταστάσεις. Ἔτσι οἱ περισσότεροι ὑποφέρουν. Ὅσοι ὅμως ἔχουν εἰσακουσῆ τὴ διδασκαλία τοῦ Βούδδα δὲν ὑποφέρουν. Καταλαβαίνουν ὅτι οἱ παραπάνω καταστάσεις εἶναι ἀναπόφευκτες.

Ἐπὶ ὑπάρχουν ἀκόμα τέσσερις ἀλήθειες σ' αὐτὸν τὸν κόσμον. Πρῶτο: ὅλα τὰ ὄντα γεννιοῦνται μέσα στὴν

ἄγνοια. Δεύτερο: ὅλα τὰ ἀντικείμενα τῶν ἐπιθυμιῶν φθείρονται, εἶναι ἀβέβαια καὶ προκαλοῦν τελικὰ τὴν ὀδύνη. Τρίτο: τὰ πράγματα ἐπίσης φθείρονται, εἶναι ἀβέβαια καὶ ὑποφέρουν. Τέταρτο: Δέν ὑπάρχει τίποτα πού μποροῦμε νά ὀνομάσουμε "ἐγώ" καὶ δέν ὑπάρχει κάτι πού μποροῦμε νά ἀποκαλέσουμε "δικό μου" σ' ὅλη τὴν οἰκουμένη.

Αὐτές οἱ ἀλήθειες ὅτι τὰ πάντα εἶναι προσωρινά, παροδικά καὶ χωρὶς ἀνυπόστατη ὑπόσταση δέν ἔχουν σχέση μέ τὴν ἐμφάνιση ἢ τὴν ἐξαφάνιση τοῦ Βούδδα. Αὐτές οἱ ἀλήθειες εἶναι ἀναμφισβήτητες. Ὁ Βούδδας τό γνωρίζει καὶ γι' αὐτό διδάσκει τό Ντάρμα σ' ὄλους τοὺς ἀνθρώπους.

II

Η ΘΕΩΡΙΑ ΟΤΙ ΝΟΥΣ ΜΟΝΑΧΑ ΥΠΑΡΧΕΙ

1. Τόσο ἡ αὐταπάτη, ὅσο καὶ ἡ Φώτιση, γεννιῶνται ἀπὸ τό νοῦ. Μέ ἄλλα λόγια κάθε ὑπαρξη ἢ φαινόμενο γεννιέται ἀπὸ τὴ λειτουργία τοῦ πνεύματος, ὅπως τὰ διάφορα ἀντικείμενα πού ἐμφανίζονται μέσα ἀπὸ τό μανίκι ἐνός ταχυδακτυλουργοῦ.

Οἱ δραστηριότητες τοῦ νοῦ δέν ἔχουν ὅρια. Σχηματίζουν τό σκηνικό τῆς ζωῆς. Ἐνα πνεῦμα σπιλωμένο συγκεντρώνει γύρω του σπιλώσεις ἐνῶ ἕνα πνεῦμα ἀγνό συγκεντρώνει γύρω του πράγματα ἀγνα. Ἐτσι αὐτά πού μᾶς περιβάλλουν δέν ἔχουν ὅρια, ὅπως ὅρια δέν ἔχουν οἱ δραστηριότητες τοῦ νοῦ.

Ἡ Θεωρία πῶς Νοῦς μονάχα ὑπάρχει καί
ἡ Οὐσιαστική τῶν Πραγμάτων Κατάσταση

Ὅπως ἡ εἰκόνα ζωγραφίζεται ἀπό τόν καλλιτέχνη,
ἔτσι τά πράγματα πού μᾶς περιβάλλουν δημιουργοῦνται
ἀπό τίς δραστηριότητες τοῦ νοῦ. Μά ἐνῶ αὐτά πού δημι-
ουργεῖ ὁ Βούδδας εἶναι ἀγνά καί ἀμόλυντα, αὐτά πού
δημιουργεῖ ὁ ἄνθρωπος εἶναι τό ἀντίθετο.

Μία μόνο εἰκόνα μπορεῖ νά διαθέτει ἀτελείωτες
λεπτομέρειες. Ἔτσι καί ἄνθρώπινος νοῦς: Συμπληρώνει
τό περιβάλλον του στή ζωή. Δέν ὑπάρχει τίποτα στόν
κόσμο πού νά μὴν ἔχει δημιουργηθεῖ ἀπό τό νοῦ.

Ὁ Βούδδας διαθέτει τήν κατάλληλη κατανόηση
γιά ὅλα τά πράγματα ὅπως καί ἂν πλάθονται ἀπό τό νοῦ.
Ὅσοι τό γνωρίζουν αὐτό μποροῦν νά δοῦν τόν ἀληθινῶ
Βούδδα.

2. Ὅμως τό πνεῦμα πού δημιουργεῖ τό χῶρο ὅπου
κωεῖται, δέν ἀπαλλάσσεται ποτέ ἀπό ἀναμνήσεις, φόβους
ἢ σπαραγμούς, γιατί προῖόν εἶναι ἄγνοιας καί πλεονε-
ξίας.

Ὁ κόσμος τῆς αὐταπάτης γεννιέται ἀπό τήν ἄγνοια
καί τήν πλεονεξία. Ὅλο τό τεράστιο αὐτό σύμπλεγμα
ἀπό ἀλληλεπενεργοῦντα αἷτια καί συνθήκες ὑπάρχει
μόνο μέσα στό νοῦ — πουθενά ἄλλοῦ.

Τόσο ἡ ζωή ὅσο ὁ θάνατος γεννιοῦνται ἀπό τό νοῦ
καί ὑπάρχουν ἐντός του. Ἔτσι ὅταν ὁ νοῦς πού ἀσχολεῖται
μέ τή ζωή καί τό θάνατο παρέλθει, παρέρχεται ἐπίσης
ὁ κόσμος τῆς ζωῆς καί τοῦ θανάτου.

Μιά ζωὴ ἀφώτιστη καὶ ἀνήσυχη ξεπηδάει ἀπὸ τὸ νοῦ πού ταράζεται ἀπὸ τὸν κόσμον τῆς αὐταπάτης. Ὅταν μάθουμε ὅτι δέν ὑπάρχει κόσμος αὐταπάτης ἔξω ἀπὸ τὸ νοῦ, τὸ ἀνήσυχο πνεῦμα καθαρίζει. Καὶ ἐπειδὴ σταματοῦμε νὰ δημιουργοῦμε σπιλώσεις, φθάνομε στὴ Φώτιση.

Μέ ἄλλα λόγια ὁ κόσμος τῆς ζωῆς καὶ τοῦ θανάτου δημιουργεῖται ἀπὸ τὸ νοῦ, εἶναι δεμένος μέ τὸ νοῦ, κυβερνιέται ἀπὸ τὸ νοῦ. Κυρίαρχος σέ κάθε περίσταση εἶναι αὐτός. Ὁ κόσμος τῆς ὀδύνης προκαλεῖται ἀπὸ τὸν πλανημένο θνητό νοῦ.

3. Ἔτσι, ὅλα τὰ πράγματα ἐλέγχονται βασικά, καθοδηγοῦνται καὶ σχηματίζονται ἀπὸ τὸ νοῦ. Ὅπως οἱ ρόδες ἀκολουθοῦν τὸ βῶδι πού σέρνει τὴν ἄμαξα, ἔτσι ἡ δυστυχία ἀκολουθεῖ τοὺς ἀνθρώπους πού μιλοῦν καὶ πράττουν μέ ἀκάθαρτο πνεῦμα.

Ἄλλὰ ἂν κάποιος μιᾶ καὶ σκέφτεται μέ πνεῦμα ἀγνό ἢ εὐτυχία τὸν ἀκολουθεῖ σάν τὴ σκιά του. Ὅσοι δροῦν μέσα στό κακό, ἀκολουθοῦνται ἀπὸ τὴ σκέψη " ἔχω σφάλει " καὶ ἡ ἀνάμνηση τῆς ἐσφαλμένης πράξης των ἀποθηκεύεται καὶ ἔχει ὡς ἀποτέλεσμα τίς ἀναπόφευκτες τύψεις στοὺς ἐπόμενους βίους. Ὅσοι ὅμως δροῦν παρακινούμενοι ἀπὸ κίνητρα ἀγαθὰ γίνονται εὐνυχεῖς μέ τὴ σκέψη. " ἔκανα τὸ σωστό " καὶ ἀκόμα πιο εὐτυχεῖς μέ τὴ συνακόλουθη σκέψη ὅτι ἡ καλὴ των πράξη θὰ τοὺς φέρνει διαρκῶς τὴν εὐδαιμονία στοὺς ἐπόμενους βίους.

Ἡ Θεωρία πὺς Νοῦς μονάχα ὑπάρχει καὶ ἡ Οὐσιαστικὴ τῶν Πραγμάτων Κατάσταση

Ἄν τὸ πνεῦμα εἶναι ἀκάθαρτο κάνει τὰ πόδια νὰ σκοντάφτουν σέ ἓνα δρομο ἀνώμαλο καὶ δύσκολο. Πολ-
λές φορές ὁ ταξιδιώτης πέρτει καὶ νοιώθει πόνο. Ἄν
ὁμως τὸ πνεῦμα μένει ἀγνό, τὸ μονοπάτι ἐμφανίζεται
ὁμαλὸ στὸν ταξιδιώτη καὶ τὸ ταξίδι ἤρεμο.

Κάποιος πού μπορεῖ νὰ ἀπολαμβάνει τὴν ἀγνότητα
τοῦ σώματος καὶ τοῦ πνεύματος, βαδίζει τὴν ἀτραπὸ
τῆς Βουδδικότητος σπάζοντας τὸ δίκτυο τοῦ ἐγωϊ-
σμοῦ, τῶν ἀκάθαρτων σκέψεων καὶ τῶν κακῶν ἐπι-
θυμιῶν. Αὐτός πού ἔχει πνεῦμα ἤρεμο μπορεῖ νὰ καλλι-
εργήσει τὸ πνεῦμα του μέρα νύχτα μέ τὴν πύο μεγάλη
ἐπιμέλεια.

III

ΤΙ ΟΝΤΩΣ ΕΙΝΑΙ ΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΑ

1. Ἄφοῦ τὰ πάντα σ'αὐτὸν τὸν κόσμο προέρχονται
ἀπο μιά συνεργία αἰτίων καὶ συνθηκῶν, δέν μπορεῖ
νὰ ὑπάρξει οὐσιαστικὴ διάκριση ἀνάμεσα στὰ πράγματα.
Οἱ φαινομενικὲς διακρίσεις προέρχονται ἀπὸ τίς παρά-
λογες σκέψεις τῶν ἀνθρώπων.

Στὸν οὐρανὸ δέν ὑπάρχει διαχωρισμὸς ἀνατολῆς
καὶ δύσης. Οἱ ἄνθρωποι δημιουργοῦν τίς διακρίσεις
αὐτές μέσα στὸ μυαλό τους, καὶ μετὰ πιστεύουν ὅτι
ἀντιπροσωπεύουν καταστάσεις ἀυθύπαρκτες.

Οἱ ἀριθμοὶ ἀπὸ τὸ ἓνα ὡς τὸ ἄπειρο εἶναι ὅλοι τους
ὀλοκληρωμένοι καὶ κανένας μόνος του δέν ἔχει τὴ σφρα-
γίδα τῆς ὅποιος ποσότητος. Ὅμως οἱ ἄνθρωποι κάνουν
τὴν ποσοτικὴν διάκριση γιὰ δική τους διευκόλυνση ὥστε

νά μποροῦν μ'αὐτόν τόν τρόπο νά καθορίζουν τά διάφορα
μεγέθη.

Στήν παγκόσμια διαδικασία τοῦ γίγνεσθαι δέν
ὑπάρχει ἐγγενῶς διαφορά ἀνάμεσα στήν πορεία πρὸς
τή ζωὴ καί τήν πορεία πρὸς τό θάνατο. Οἱ ἄνθρωποι
εἶναι ἐκεῖνοι πού ἐπισημαίνουν τή διαφορά καί ἀποκα-
λοῦν τό ἓνα ζωὴ καί τό ἄλλο θάνατο. Οὐσιαστικά δέν
ὑπάρχει διάκριση μεταξύ σωστοῦ καί ἐσφαλμένου. Οἱ
ἄνθρωποι τήν κάνουν γιά νά διευκολύνονται οἱ ἴδιοι.

Ὁ Βούδδας μένει μακριά ἀπό αὐτές τίς διακρί-
σεις, τόν κόσμο θεωρώντας σάν ἓνα σύννεφο περαστικό.
Γιά τό Βούδδα κάθε ὀρισμός εἶναι καί πλάνη. Ξέρει
ὅτι τό κάθε πράγμα πού ὁ νοῦς συλλαμβάνει καί παρα-
πετάει, εἶναι χωρίς οὐσία. Ἀποφεύγει ἔτσι ὅσες παγίδες
ὀδηγοῦν σέ εἰκόνες καί σκέψεις, πού ὑποθάλλουν τό
διακρίνειν.

2. Οἱ ἄνθρωποι κυνηγοῦν πράγματα πού φαντάζονται
ὅτι θά τοὺς φέρουں διευκολύνσεις καί ἀνέσεις. Κυνηγοῦν
πλοῦτο, θησαυρούς, τιμές. Προσκολλῶνται ἀπελπισμένα
σὴ θνητὴ ζωὴ.

Κάνουν αὐθαίρετες διακρίσεις ἀνάμεσα στήν
ὑπαρξή καί τήν ἀνυπαρξία, σὸ καλό καί τό κακό, σὸ
σωστό καί τό λάθος. Γιά αὐτούς ἡ ζωὴ εἶναι μιά ἀλυσ-
σίδα ἀπὸ ἀποκτήματα καί προσκολλήσεις. Γι'αὐτόν τό
λόγο, φορτῶνται καί τήν πλάνη ὅτι ὑπάρχει πόνος
καί δυστυχία.

Κάποτε ἔκανε κάποιος ἓνα μεγάλο ταξίδι κι'ἔφθασε
σέ ἓνα ποτάμι. Εἶπε μόνος του: Ἄυτὴ ἡ ὄχθη τοῦ ποτα-

Ἡ Θεωρία πῶς Νοῦς μονάχα ὑπάρχει καί
ἡ Οὐσιαστική τῶν Πραγμάτων Κατάσταση

μοῦ εἶναι πολύ δύσκολη κι' ἐπικίνδυνη γιά νά βαδίζω
κατά μῆκος της. Ἡ ἄλλη μοιάζει πιό εὐκολη καί ἀσφα-
λής. "Ὅμως πῶς νά πάω ἀπέναντι;" "Ἐφτιαξε λοιπόν
μιά σχεδιά ἀπό κλαδιά καί καλάμια καί διέσχισε τό
ποτάμι χωρίς νά πάθει τίποτα. Μετά: σκέφθηκε: "Αὐτή
ἡ σχεδιά ἀποδείχθηκε πολύ χρήσιμη στό πέρασμα τοῦ
ποταμοῦ. Δέν θά τήν ἀφήσω νά σαπίσει ἐδῶ στήν
ὄχθη. Θά τήν πάρω μαζί μου." "Ἐτσι πρόθυμα ἐπωμί-
σθηκε ἓνα ἀνώφελο βάρος. Μποροῦμε νά ἀποκαλέσομε
αὐτόν τόν ἀνδρωπο φρόνιμο;

Αὐτή ἡ παραβολή διδάσκει ὅτι ἀκόμα κι' ἓνα πράγμα
καλό πρέπει νά παραμερίζεται ὅταν γίνεται ἄχρηστο —
πολύ περισσότερο ἓνα πράγμα κακό. Ὁ Βούδδας τό
ἔκανε κανόνα τῆς ζωῆς του νά ἀποφεύγει τίς ἄχρηστες
καί περιττές συζητήσεις.

3. Τά ἀντικείμενα δέν ἔρχονται καί φεύγουν. Οὔτε
ἐμφανίζονται καί ἐξαφανίζονται. Κανένας δέν ἀποκτᾶ
κάτι καί κανένας δέν χάνει κάτι.

Ὁ Βούδδας διδάσκει πῶς τά πράγματα οὔτε ἐμφα-
νίζονται, οὔτε ἐξαφανίζονται. Κλείνουν μέσα τους καί
τήν κατάραση καί τήν ἀπόρριψη τῆς ὑπαρξης. Τοῦτο
σημαίνει ὅτι ὡς μιά ἀλληλοδιαδεχόμενη ἀμοιβαία ἐπε-
νεργεῖα αἰτίων καί συνθηκῶν, τό ὅποιο ἀντικείμενο δέν
εἶναι αὐθύπαρκτο. Δέν διαθέτει ὄντοτητα δικιά του.
Ἀπό τήν ἄλλη μεριά, ἀφοῦ τό ἀντικείμενο ἀποτελεῖ
συνισταμένη μιᾶς τέτοιας ἀλληλεπενέργειας αἰτίων
καί συνθηκῶν, δέν εἶναι καί ἀνύπαρκτο.

Τό νά προσκολλόμεθα σέ κάτι λόγω τῆς μορφῆς του, εἶναι ἡ πηγὴ κάθε πλάνης. Ἄν ἡ μορφή δέν ἀπομονωθεί καί ἂν δέν προσκολληθοῦμε σ'αὐτήν, τότε ἡ παραπάνω φαντασίωση καί ἡ συνακόλουθη παράλογη πλάνη, δέν ὑπάρχουν. Φώτιση εἶναι ἡ σοφία πού μᾶς δίνει τὴ δυνατότητα νά δοῦμε αὐτὴν τὴν ἀλήθεια καί νά ἀποφύγουμε τέτοιες ἀνόητες πλάνες.

Ὁ κόσμος αὐτός εἶναι σ'ἀλήθεια ὄνειρο καί τὰ πλούτη του εἶναι μιά θελκτικὴ ὀφθαλμαπάτη. Σάν τίς φαινόμενες ἀποστάσεις σέ μιάν εἰκόνα, τὰ πράγματα δέν ἔχουν ὑπόσταση αὐθύπαρκτη, ἀλλὰ ἐμφανίζονται ὀμιχλώδη.

4. Τό νά πιστέψει κανεὶς ὅτι τὰ ὅσα δημιουργοῦνται ἀπὸ μιάν ἀλυσίδα αἰτίων καί συνθηκῶν μποροῦν νά διαρκέσουν γιὰ πάντα, εἶναι σοβαρό λάθος καί ὀνομάζεται θεωρία τῆς μονιμότητας. Ὅμως εἶναι ἐξίσου λάθος νά πιστεῦει κανεὶς ὅτι τὰ πράγματα ἐξαφανίζονται. Τοῦτο ὀνομάζεται θεωρία τῆς ἀνυπαρξίας.

Αὐτές οἱ κατηγορίες τῆς παντοτεινῆς ζωῆς καί τοῦ παντοτεινοῦ θανάτου, τῆς ὑπαρξης καί τῆς ἀνυπαρξίας, δέν ἰσχύουν γιὰ τὴν οὐσιαστικὴ φύση τῶν πραγμάτων. Ἰσχύουν μόνο γιὰ τὴ μορφή τους, ὅπως παρατηρεῖται αὐτὴ ἀπὸ τὰ σπιλωμένα ἀνθρώπινα μάτια. Λόγω πόθου, οἱ ἄνθρωποι δέονται καί προσκολλῶνται σ'αὐτές τίς μορφές, ὅμως τὰ ἴδια τὰ πράγματα εἶναι ἐλεύθερα ἀπὸ κάθε προσκόλληση ἢ χωριστικότητα.

Ἡ Θεωρία πὺς Νοῦς μονάχα ὑπάρχει καὶ ἡ Οὐσιαστικὴ τῶν Πραγμάτων Κατάσταση

Ἄφοῦ τὰ πάντα δημιουργοῦνται ἀπὸ μιά σειρά αἰτίων καὶ συνθηκῶν ἡ μορφή των ἀλλάζει διαρκῶς. Στεροῦνται δηλαδή τῆς μονιμότητος ἐκείνης πού θά εἶχαν ἂν ἦταν αὐθύπαρκτα. Αὐτή ἡ διαρκῆς ἀλλαγὴ στή μορφή εἶναι πού μᾶς κάνει νά παρομοιάζομε τὰ πράγματα μέ μιάν ὀφθαλμαπάτη, ἢ μέ ἓνα ὄνειρο. Ὅμως, παρά τῆ διαρκῆ ἀλλαγὴ τῆς μορφῆς, τὰ πράγματα στήν οὐσιαστικὴ τους φύση καὶ μόνιμα εἶναι καὶ ἀμετάβλητα.

Τό ποτάμι φαίνεται στόν ἄνθρωπο σάν ποτάμι. "Ὅμως στόν πευμασμένο δαίμονα, πού βλέπει φωτιά στό νερό, φαίνεται σάν φωτιά." Ἐτσι, τό νά μιλήσεις σέ ἓναν ἄνθρωπο γιά ποτάμι θά εἶχε κάποιον νόημα. Δέν θά εἶχε ὅμως κανένα ἂν μιλοῦσες γι'αὐτό στό δαίμονα.

Τό ἴδιο ἰσχύει γιά ὅλα τὰ ἄλλα: Τὰ ἀντικείμενα εἶναι σάν τίς αὐταπάτες: Δέν μπορεῖ νά πεῖ κανένας εἴτε ὅτι ὑπάρχουν εἴτε ὅτι δέν ὑπάρχουν.

Ἄκόμα θά ἦταν λάθος νά ταυτίσομε αὐτήν τήν προσωρινή ζωὴ μέ τήν ἀμετάβλητη ζωὴ τῆς ἀλήθειας. Καὶ ὅμως δέν μποροῦμε νά ποῦμε ὅτι ἐκτός ἀπὸ αὐτόν τόν κόσμο τῆς ἀλλαγῆς καὶ τῆς πλάνης, ὑπάρχει καὶ ἓνας κόσμος ἄλλος, μόνιμος καὶ ἀληθινός. Εἶναι λάθος νά θεωροῦμε αὐτόν τόν κόσμο εἴτε σάν παροδικό εἴτε σάν πραγματικό.

Ὅμως οἱ ἄδαεῖς, συμπεραίνοντας ὅτι ὁ κόσμος αὐτός εἶναι ἀληθινός, συνεχίζουν νά ζοῦν μέ βάση αὐ-

τὴν τὴν παράλογη ἐντύπωση. Ἔτσι καθὼς ὁ κόσμος δέν εἶναι παρά μιὰ πλάνη, οἱ πράξεις τῶν, οἱ βασισμένους σ' αὐτὴν τὴν πλάνη, τοὺς ὀδηγοῦν ὄχι μόνο στοῦ κακοῦ, μὰ στὴ δυστυχία.

Ὅμως ὁ φρόνιμος ἄνθρωπος, ἀναγνωρίζοντας ὅτι ὁ κόσμος αὐτός δέν εἶναι παρά μιὰ πλάνη, δέν φέρεται σάν νὰ ἦταν ἀληθινός. Ξεφεύγει ἔτσι ἀπὸ τὴ δυστυχία.

IV

Ο ΜΕΣΟΣ ΔΡΟΜΟΣ

1. Αὐτοὶ πού διαλέγουν τὸ μονοπάτι πού ὀδηγεῖ στὴ Φώτιση πρέπει νὰ ἀποφεύγουν προσεκτικὰ δύο ἀκραῖες ἐπιλογές. Πρῶτα ὑπάρχει ἡ ἐπιλογή τοῦ νὰ βυθισθοῦν στίς ἐπιθυμίες τοῦ σώματος. Δεύτερο, ὑπάρχει ἡ ἀντίθετη περίπτωση τοῦ συμβαίνει σέ ὅποιον θέλει νὰ ἀπαρνηθεῖ αὐτὴν τὴ ζωὴ καί νὰ ζήσει μιὰν ἀκραία κατάσταση ἀσκητικῆς πειθάρχησης, ἀδικαιολόγητα βασανίζοντας σῶμα καί πνεῦμα.

Ἡ Εὐγενής Ἀτραπὸς πού ὑπερέχει ἀπὸ αὐτές τίς δύο ἀκραῖες ἐπιλογές ὀδηγώντας στὴ Φώτιση, τὴ σοφία καί τὴ γαλήνη τοῦ πνεύματος, μπορεῖ νὰ ὀνομασθεῖ Μέσος Δρόμος. Τί εἶναι ὁ Μέσος Δρόμος; Εἶναι ἡ Ὀκταμερῆς Εὐγενής Ἀτραπός: σωστὴ θεώρηση, σωστὴ σκέψη, σωστός λόγος, σωστὴ συμπεριφορά, σωστός βιοπορισμός, σωστὴ προσπάθεια, σωστὴ ἐγρήγορση καί σωστὴ συγκέντρωση.

Ἡ Θεωρία πὼς Νοῦς μονάχα ὑπάρχει καὶ ἡ Οὐσιαστικὴ τῶν Πραγμάτων Κατάσταση

Ὅπως γράφηκε ἤδη, τὰ ἀντικείμενα ἐμφανίζονται ἢ ἐξαφανίζονται λόγῳ μιᾶς ἀτέλειωτης σειρᾶς αἰτίων. Οἱ ἀδαεῖς βλέπουν τὴ ζωὴ εἴτε σάν ὑπαρξὴ εἴτε σάν ἀνυπαρξία. Οἱ φρόνιμοι βλέπουν πίσω καὶ ἀπὸ τὰ δύο κάτι ὑπέρτερο: Τὴ θητεία στό Μέσο Δρόμο.

2. Ἄς ὑποθέσουμε ὅτι κάποιος κορμός ἐπιπλέει σέ ἓνα ποτάμι. Ἄν ὁ κορμός δέν σταματῆσει πουθενά, ἂν δέν βουλιάξει, ἂν δέν τόν ἀρπάξει κάποιος ἢ ἂν δέν καταστραφεῖ, θά φθάσει κάποτε στή θάλασσα. Ἡ ζωὴ εἶναι σάν αὐτόν τόν κορμό, πού παρασύρεται ἀπὸ τὸ ρεῦμα μεγάλου ποταμοῦ. Ἄν δέν προσκολληθεῖ κανεὶς στὰ πάθη, ἂν δέν ἀπαρνηθεῖ τὴ ζωὴ γιὰ νὰ ἀφοσιωθεῖ σέ μιὰν ἀσκητικὴ αὐτοτυραννίαν, ἂν δέν παυευτεῖ γιὰ τίς ἀρετές του καὶ δέν ἐπιμείνει στίς κακές του πράξεις, ἂν ἀναζητώντας τὴ Φώτιση δέν περιφρονῆσει τὴν πλάνη καὶ δέν τὴν φοβηθεῖ, τότε σημαίνει πὼς ἀκολουθεῖ τὸ Μέσο Δρόμο.

Τὸ βασικὸ ὅταν ἀκολουθοῦμε τὸ μονοπάτι πού ὀδηγεῖ στή Φώτιση, εἶναι νὰ ἀποφεύγομε νὰ πιανόμαστε ἢ νὰ μπλεκόμαστε σέ ὅποιαδήποτε ἀκραία ἐπιλογή. Τὸ σημαντικό δηλαδὴ εἶναι νὰ ἀκολουθοῦμε πάντα τὸ Μέσο Δρόμο.

Ξέροντας ὅτι τὰ πράγματα οὔτε ὑπάρχουν οὔτε δέν ὑπάρχουν, ἔχοντας ἐπίγνωση τῆς ὀνειρικῆς τῶν φύσης, θά πρέπει νὰ ἀποφεύγομε τὴν παγίδα τῆς περηφάνειας γιὰ τὴν ὑπόστασή μας καὶ τῆς ἔπαρσης γιὰ τίς ὅποιες καλές μας πράξεις. Δέν πρέπει νὰ πιανόμαστε ἢ νὰ μπερδεύομαστε ἀπὸ ὅ,τιδὴποτε.

Ἄν κάποιος θέλει νά ἀποφύγει τόν κίνδυνο τοῦ νά παρασυρθεῖ ἀπό τό ρεῦμα τῶν παιθῶν του, θά πρέπει νά μάθει ἀπό τήν ἀρχή νά μὴν κυνηγάει τά ὕλικά ἀντικείμενα, γιατί κωδυνεύει τότε νά τά συνηθίσει καί νά ἀρπαχτεῖ ἀπό αὐτά. Δέν πρέπει νά προσκολληθεῖ στήν ὑπαρξη ἢ τήν ἀνυπαρξία, σέ κάτι ἐσωτερικό ἢ ἐξωτερικό, στό καλό ἢ κακό.

Μόλις προσκολληθεῖ στά πράγματα, τήν ἴδια στιγμή ἡ ζωὴ τῆς πλάνης ἀρχίζει. Αὐτός πού ἀκολουθεῖ τήν Εὐγενῆ Ἄτραπό πρὸς τὴ Φώτιση δέν νιώθει τύψεις. οὔτε κάνει προβλέψεις. Μὲ πνεῦμα δίκαιο καί γαλήνιο ἀντιμετωπίζει ὁ, τι συμβεῖ.

3. Ἡ Φώτιση δέν ἐκδηλώνεται μὲ τρόπο καθορισμένο ἢ κάποια μορφή. Ἔτσι στήν ἴδια τὴ Φώτιση τίποτα δέν ὑπάρχει πού νά μπορεῖ νά φωτισθεῖ.

Φώτιση ὑπάρχει μόνο ἐπειδὴ ὑπάρχει πλάνη καί ἄγνοια. Ὄταν αὐτές ἐξαφανίζονται, ἐξαφανίζεται καί ἡ Φώτιση, Ἀλλά τό ἀντίθετο ἰσχύει ἐπίσης. Ὄταν ἐξαφανίζεται ἡ Φώτιση, ἐξαφανίζονται ἐπίσης μαζί της ἄγνοια καί πλάνη.

Φώτιση δέν εἶναι λοιπὸν κάτι πού μπορεῖ κανεὶς νά ἀποκτήσει. Μιά σκέψη τέτοια γίνεται ἐμπόδιο. Ὄταν τὸ πνεῦμα πού πλέει στό σκοτάδι φωτισθεῖ, τότε περνάει καί χάνεται καί μαζί μὲ τό πέρασμά του, αὐτὸ πού λέμε "Φώτιση" περνάει καί χάνεται ἐπίσης.

Ἡ Θεωρία πὺς Νοῦς μονάχα ὑπάρχει καὶ ἡ Οὐσιαστικὴ τῶν Πραγμάτων Κατάσταση

Ὅσο οἱ ἄνθρωποι ἐπιθυμοῦν τὴ Φώτιση καὶ τὴν κυνηγοῦν, αὐτὸ σημαίνει ὅτι ἡ πλάνη δέν τοὺς ἔχει ἀκόμα ἐγκαταλείψει. Κατὰ συνέπεια, ὅσοι ἀκολουθοῦν τὸ δρόμο πρὸς τὴ Φώτιση δέν πρέπει νὰ τὴν κυνηγοῦν — καὶ ἂν τὴν φθάσουν δέν πρέπει νὰ τὴν ἀντικειμενοποιοῦν καὶ νὰ ἀσχολοῦνται μαζί της.

Ὅταν οἱ ἄνθρωποι πετυχαίνουν τὴ Φώτιση μ' αὐτὸν τὸν τρόπο τοῦτο σημαίνει ὅτι τὸ κάθε πρᾶγμα εἶναι ἡ ἴδια ἡ Φώτιση, εἶναι δηλαδή ὅπως εἶναι. Κατὰ συνέπεια, τὰ ἄτομα θὰ πρέπει νὰ ἀκολουθοῦν τὸ δρόμο πρὸς τὴ Φώτιση μέχρις ὅτου στῆ συνειδησὴ των, τὰ ἀνθρώπινα πάθη καὶ ἡ ἴδια ἡ Φώτιση ἀρχίσουν νὰ προβάλλονται αὐτὰ ἐν ἑαυτά, ὄχι σέ σύγκριση μὲ κάτι ἄλλο.

4. Ἡ παρά πάνω σύλληψη τῆς ἐνότητος τῶν πάντων, ἡ συνειδητοποίηση δηλαδή τοῦ γεγονότος ὅτι τὰ πράγματα στὴν οὐσιαστικὴ των φύση δέν ὑπόκεινται σέ κάποια χωριστικότητα, λέγεται "Συννάτα". Συννάτα σημαίνει ἀγέννητο, σημαίνει νὰ μὴν ἔχεις δικιά σου ὑπόσταση, σημαίνει κατάργηση χωριστικότητας. Καὶ ἐπειδὴ τὰ πράγματα ἐν ἑαυτά δέν ἔχουν οὔτε μορφή οὔτε χαρακτηριστικά, γι' αὐτὸ δέν μπορούμε νὰ ποῦμε ὅτι γεννιοῦνται ἢ καταστρέφονται. Δέν ὑπάρχει τίποτε γύρω ἀπὸ τὴν οὐσιαστικὴ φύση των πού νὰ περιγραφεῖ ὡς γνώρισμα ἰδιαίτερο. Αὐτός εἶναι ὁ λόγος πού τὰ πράγματα περιγράφονται μερικὲς φορές ὡς στεροῦμενα οὐσιαστικοῦ περιεχομένου.

Ὅπως ἔχει τονισθεῖ, τὰ πάντα ἐμφανίζονται καὶ

ἐξαφανίζονται, σάν ἀποτέλεσμα τῆς συνεργίας· διαφόρων αἰτίων καί συνθηκῶν. Τίποτε δέν ὑπάρχει ἀπό μόνο του. Τά πάντα συναρτῶνται.

Ὅπου ὑπάρχει φῶς, ὑπάρχει καί σκιά. Ὅπου ὑπάρχει κάτι μακρῦ, ὑπάρχει κάτι κοντό. Ὅπου ὑπάρχει ἄσπρο, ὑπάρχει μαῦρο. Αὐτός εἶναι ὁ λόγος πού τά πράγματα, μή διαθέτοντας μίαν ὑπόσταση ἀνθύπαρκτη, χαρακτηρίζονται ὡς στερούμενα οὐσιαστικοῦ περιεχομένου.

Μέ τήν ἴδια λογική, Φώτιση δέν μπορεῖ νά ὑπάρξει ξέχωρα ἀπό ἄγνοια, οὔτε ἄγνοια ξέχωρα ἀπό Φώτιση. Ἄν τά πράγματα δέν διαφέρουν στήν οὐσία τους, πῶς μπορεῖ νά ὑπάρξει χωριστικότητα; (δυναδικότητα)

5. Οἱ ἄνθρωποι ἀπό συνήθεια θεωροῦν τόν ἑαυτό τους συνυφασμένο μέ τή γέννηση καί τό θάνατο. Στήν πραγματικότητα ὁμως τά δύο τοῦτα δέν ὑπάρχουν.

Ὅταν καταλαβαίνει κανείς αὐτήν τήν ἀλήθεια σημαίνει ὅτι συνειδητοποιεῖ πῶς ἀνάμεσα στή γέννηση καί τό θάνατο διαφορά καμμιά δέν ὑπάρχει.

Ἐπειδή οἱ πολλοί ἀγαποῦν τήν ἰδέα μιᾶς προσωπικῆς ὑπόστασης, προσκολλῶνται στήν ἰδέα τῶν ἀποκτημάτων. Ἄλλά ἐφόσον δέν ὑπάρχει τελικά "ἐγώ", δέν ὑπάρχει καί κάτι πού μπορεῖ νά ἀποκτηθεῖ. Ὅταν τά ἄτομα συλλαμβάνουν αὐτήν τήν ἀλήθεια, συλλαμβάνουν καί τήν ἀλήθεια τῆς μή χωριστικότητας.

Ἡ Θεωρία πὺς Νοῦς μονάχα ὑπάρχει καὶ
ἡ Οὐσιαστικὴ τῶν Πραγμάτων Κατάσταση

Οἱ ἄνθρωποι ἀγαποῦν νὰ κάνουν τὴ διάκριση ἀνάμεσα στὴν ἀγνότητα καὶ τὴ μὴ ἀγνότητα. "Ὁμως στὴ βαθύτερη φύση τῶν πραγμάτων δέν ὑπάρχει παρόμοιος διαχωρισμός — ἀφοῦ αὐτός ξεπηδᾷ μόνο ἀπὸ λαθεμένες καὶ παράλογες παραστάσεις τοῦ νοῦ.

Μέ παρόμοιο τρόπο οἱ πολλοὶ ξεχωρίζουν τὸ καλὸ ἀπὸ τὸ κακὸ. Ἄλλὰ τὸ καλὸ καὶ τὸ κακὸ δέν ὑπάρχει ξέχωρα ἀπὸ μᾶς. "Ὅσοι ἀκολουθοῦν τὸ μονοπάτι γιὰ τὴ Φώτιση, δέν κάνουν κανένα τέτοιο διαχωρισμό. "Ἔτσι οὔτε ἐπαυοῦν τὸ καλὸ, οὔτε καταδικάζουν τὸ κακὸ, μὰ οὔτε ἀπεχθάνονται τὸ καλὸ, οὔτε ἀνέχονται τὸ κακὸ.

Οἱ πολλοὶ φοβοῦνται φυσικὰ τὴν κακοτυχία καὶ ἐλπίζουν στὴν καλὴ τύχη. "Ὁμως ἂν τὸ καλοεξετάσει κανεὶς, ἡ κακοτυχία συχνὰ ἀποδεικνύεται εὐνοϊκὴ καὶ ἡ καλὴ τύχη δυσμενής. Ὁ φρόνιμος ἄνθρωπος μαθαίνει νὰ ἀντιμετωπίζει τίς διάφορες καταστάσεις τῆς ζωῆς μὲ τὸ ἴδιο ἀδιατάρακτο πνεῦμα, χωρὶς οὔτε νὰ παίρνει χαρὰ ἀπὸ τὴν ἐπιτυχία, οὔτε νὰ ἀπογοητεύεται ἀπὸ τὴν ἀποτυχία. Συλλαμβάνει τὴν ἀλήθεια τῆς μὴ χωριστικότητας.

Κατὰ συνέπεια, ὅλες αὐτές οἱ λέξεις πού ἐκφράζουν σχέσεις χωριστικότητας — ὅπως ὑπαρξὴ καὶ ἀνυπαρξία, ἐγκόσμια πάθη καὶ ἀληθινὴ γνώση, ἀγνότητα καὶ σπύλωση, καλὸ καὶ κακὸ — ὅλοι αὐτοὶ οἱ ἀντιθετικοὶ ὄροι στὴ σκέψη μας, δέν ἐκφράζουν τὴν οὐσιαστικὴ πραγματικότητα πού βρίσκεται πίσω τους. "Ὅταν τὰ ἄτομα ἀπελευθερώνονται ἀπὸ τὴν καταναγκαστικὴ ἐπενέργεια αὐτῶν τῶν ὄρων καὶ ἀπὸ τὰ συναισθήματα πού αὐτοὶ

γεννοῦν, τότε καί μόνο πραγματώνουν τήν παγκόσμια ἀλήθεια τῆς Συννάτα.

6. Ὅπως τό ἀγνό καί μυρωδάτο λουλούδι τοῦ λωτοῦ φυτρώνει περισσότερο μέσα στή λάσπη ἐνός ἔλους παρά στό πλούσιο ἔδαφος ἐνός ὄρειου ἀγροῦ, ἔτσι ἀπό τήν κόπρο τῶν ἀνθρώπων παθῶν ξεπηδά ἡ ἀληθινή φώτιση τῆς Βουδδικότητος. Ἀκόμα καί οἱ λαθεμένες ἀπόψεις τῶν αἰρετικῶν καί οἱ πλάνες τῶν ἐγκόσμιων παθῶν μποροῦν νά γίνουν σπόροι τῆς Βουδδικότητος.

Ἄν κάποιος δύτης θέλει νά βρεῖ μαργαριτάρια, πρέπει νά κατέβει στό βυθό τῆς θάλασσας, ἀψηφώντας τοὺς κινδύνους τῶν κοφτερῶν κοραλλιῶν καί τῶν αἰμοβόρων καρχαριῶν. Μέ παρόμοιο τρόπο ὀφείλει ὁ ἀνθρωπος νά ἀντιμετωπίσει τοὺς κινδύνους τῶν ἐγκόσμιων παθῶν ἂν θέλει νά ἐξασφαλίσει τό πολύτιμο μαργαριτάρι τῆς Φώτισης. Πρέπει πρῶτα νά χυθεῖ ἀνάμεσα στοὺς ἀπόκρημνους βράχους τοῦ ἐγωϊσμοῦ καί τοῦ ἐγωκεντρισμοῦ, πρὶν ξυπνήσει μέσα του ἡ ἐπιθυμία γιά τό μονοπάτι πού θά ὀδηγήσει στή Φώτιση.

Ἐπάρχει ἓνας θρύλος γιά κάποιον ἐρημίτη πού εἶχε τόσο μεγάλη ἐπιθυμία νά βρεῖ τό ἀληθινό μονοπάτι, ὥστε σκαρφάλωσε σέ ἓνα βουνό ἀπό σπαθιά καί μπῆκε στή φωτιά ἀντέχοντας τόν πόνο γιατί ἔλλπιζε. Αὐτός πού εἶναι πρόθυμος νά ἀντιμετωπίσει τοὺς κινδύνους τοῦ δρόμου πρὸς τή Φώτιση, θά συναυτήσει ἓνα δροσερό ἀεράκι στά βουνά ἀπό σπαθιά τοῦ ἐγωϊσμοῦ καί ἀνάμεσα

Ἡ Θεωρία πῶς Νοῦς μονάχα ὑπάρχει καί
ἡ Οὐσιαστική τῶν Πραγμάτων Κατάσταση

στὶς φλόγες τοῦ μίσους, ἀνακαλύπτοντας στὸ τέλος πῶς
ὁ ἐγωϊσμός καὶ τὰ ἐγκόσμια πάθη, ἐνάντια στὰ ὁποῖα
πάλευε ἦταν ἡ ἴδια ἡ Φώτιση.

7. Ἡ διδασκαλία τοῦ Βούδδα μᾶς ὁδηγεῖ στὴ μὴ
χωριστικότητα, στὴν ἀπόρριψη τῶν ἀντιθέτων ἀπό-
ψεων. Εἶναι λάθος νὰ ἀναζητοῦν τὰ ἄτομα κάτι πού
ὑποτίθεται ὅτι εἶναι καλὸ καὶ σωστό, ἐνῶ ἀποφεύγουν
κάτι ἄλλο πού θεωρεῖται κακὸ καὶ στραβό.

Ἄν μερικοὶ ἐπιμένουν ὅτι τὰ πάντα εἶναι κενά καὶ
παροδικά, σφάλλουν τὸ ἴδιο μὲ ὅσους ἐπιμένουν ὅτι τὰ
πάντα εἶναι πραγματικά καὶ δέν ἀλλάζουν. Ἄν κάποιος
προσκολλᾶται στὸ ἐγώ του, εἶναι σφάλμα γιατί αὐτὸ
δέν μπορεῖ νὰ τὸν σώσει ἀπὸ τὸ ἀνικανοποίητο καὶ τὴ
δυστυχία. Ἄν πιστεύει ὅτι δέν ὑπάρχει ἐγώ, εἶναι ἐπίσης
σφάλμα καὶ δέν ἔχει κανένα νόημα νὰ ἀσκεῖται στὸ
Δρόμο τῆς Ἀλήθειας. Ἄν μερικοὶ ἰσχυρίζονται ὅτι τὰ
πάντα εἶναι δυστυχία κάνουν λάθος, ὅπως λάθος κάνουν
ὅσοι λένε ὅτι τὰ πάντα εἶναι εὐτυχία. Ὁ Βούδδας διδάσκει
τὸ Μέσο Δρόμο, πού στέκεται πάνω ἀπὸ αὐτὲς τὶς προ-
κατελιημμένες ἀπόψεις καὶ ὁδηγεῖ ἀπὸ τὴ χωριστικό-
τητα στὴν ἐνότητα τοῦ παντός.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

Η ΦΥΣΗ ΤΟΥ ΒΟΥΔΔΑ

I

ΤΟ ΠΝΕΥΜΑ ΤΗΣ ΑΓΝΟΤΗΤΑΣ

1. Ὑπάρχουν πολλές κατηγορίες ἀνθρώπων καί τό ἴδιο πολλές διαβαθμίσεις τῆς ψυχονοητικῆς των ὑποδομῆς. Μερικοί εἶναι σοφοί, ἄλλοι ἀνόητοι· μερικοί ἐμφανίζονται καλόκαρδοι, ἄλλοι εὐέξαπτοι· μερικοί παρασύρονται εὐκόλα, ἄλλοι δύσκολα· μερικοί διαθέτουν πνεῦμα ἀγνό, ἄλλοι πνεῦμα σπιλωμένο. Μά ὅλες αὐτές οἱ διαφορές ἐμφανίζονται ἀσήμαντες ὅταν πρόκειται νά πάρει κανεῖς τό δρόμο πρός τή Φώτιση. Ὁ κόσμος εἶναι σάν μιά λίμνη μέ πολλές ποικιλίες λωτῶν. Ὑπάρχουν λωτοί μέ ἄρθωνα χρώματα. Μερικοί εἶναι ἄσπροι, ἄλλοι ρόζ, ἄλλοι μπλέ, ἄλλοι κίτρινοι. Μερικοί φυτρώνουν κάτω ἀπό τό νερό, μερικοί ἀπλώνουν τά φύλλα τους στό νερό, ἄλλοι σηκώνουν τά φύλλα πάνω ἀπ αὐτό. Τό ἀνθρώπινο εἶδος παρουσιάζει πολλές περισσότερες ποικιλομορφίες. Ὑπάρχουν διαφορές στό φύλο, ἀλλά τό φύλο δέν ἀντιπροσωπεύει διαφορά βασική, γιατί, μέ τήν κατάλληλη ἄσκηση, οἱ γυναῖκες μποροῦν νά φθάσουν στή Φώτιση, ὅπως οἱ ἄνδρες.

Γιά νά γίνει κάποιος ἐκγυμναστής ἐλεφάντων, πρέπει νά διαθέτει πέντε προσόντα: καλή ὑγεία, αὐτοπεποίθηση, φιλοπονία, εἰλικρίνεια στήν ἐπιδίωξη τοῦ

Ἡ Φύση τοῦ Βούδδα

σκοποῦ του καί σοφία. Γιά νά ἀκολουθήσει κανεῖς τήν Εὐγενή Ἄτραπό τοῦ Βούδδα πού ὀδηγεῖ στή Φώτιση, πρέπει νά διαθέτει ἀνάλογα προσόντα. Ἄν κάποιος τά διαθέτει, τότε ἄσχετα μέ τό γένος του, εἶναι δυνατό νά φτάσει στή Φώτιση. Καί δέν χρειάζεται πολὺς χρόνος γιά νά μάθει τή διδασκαλία τοῦ Βούδδα. Ὅλοι οἱ ἄνθρωποι διαθέτουν μιὰ φύση πού τείνει πρὸς τή Φώτιση.

2. Βαδίζοντας τό δρόμο πού ὀδηγεῖ στή Φώτιση, οἱ ἄνθρωποι βλέπουν τό Βούδδα μέ τά ἴδια τους τά μάτια καί πιστεύουν σ'αὐτόν μέ τό ἴδιο τους τό πνεῦμα. Τά μάτια πού βλέπουν τό Βούδδα καί τό πνεῦμα πού πιστεύει σ'αὐτόν εἶναι τά ἴδια ὅπως ἴδιο εἶναι τό πνεῦμα πού μέχρι ἐκεῖνη τήν ὥρα εἶχε περιπλανηθεῖ στόν κόσμο τῆς γέννησης καί τοῦ θανάτου.

Ἄν ἡ χώρα κάποιου βασιλιᾶ μαστίζεται ἀπό ληστές, πρέπει αὐτός πρῶτα νά ἀνακαλύψει πού βρίσκεται τό λημέρι τους, πρὶν τοὺς ἐπιτεθεῖ. Ἔτσι καί ὁ ἄνθρωπος: Ὄταν διακατέχεται ἀπὸ ἀνθρώπινα πάθη, πρέπει πρῶτα νά ἐξακρβώσει ἀπὸ πού προέρχονται.

Ὄταν κάποιος μπεῖ σέ ἓνα σπίτι θά δεῖ πρῶτα τό ἐσωτερικό του καί μετὰ μόνο θά ἀντικρῦσει τή θεά ἔξω ἀπὸ τά παράθυρα. Κατὰ παρόμοιο τρόπο, δέν μποροῦμε νά κάνουμε τά μάτια μας νά δοῦν τά πράγματα ἔξω πρὶν δοῦν τά πράγματα μέσα.

Ἄν ὑπάρχει κάποιον πνεῦμα μέσα στό σῶμα θά ἔπρεπε πρῶτα νά γνωρίσει τά ὅσα ὑπάρχουν μέσα σ'αὐτό. Γενικά ὅμως οἱ ἄνθρωποι ἐνδιαφέρονται γιά

τά ἔξωτερικά πράγματα καί μοιάζουν νά ξέρουν ἐλάχιστα ἢ νά ἐνδιαφέρονται λίγο, γιά τά πράγματα μέσα στό σῶμα τους.

Ἄν τό πνεῦμα βρίσκεται ἔξω ἀπό τό σῶμα, πῶς μπορεῖ νά ξέρει τίς ἀνάγκες τοῦ σώματος; Ὅμως στήν πραγματικότητα τό σῶμα αἰσθάνεται ὅ,τι ὁ νοῦς γνωρίζει, ὅπως ὁ νοῦς γνωρίζει ὅ,τι τό σῶμα αἰσθάνεται. Δέν μπορεῖ συνεπῶς νά λεχθεῖ πῶς τό ἀνθρώπινο πνεῦμα βρίσκεται ἔξω ἀπό τό σῶμα. Ποῦ τότε ἐδρεύει ἡ οὐσία τοῦ πνεύματος;

3. Ἀπό τά βάθη τοῦ ἀγνωστου παρελθόντος, οἱ ἄνθρωποι, συνηθίζοντας ἀπό τίς ἴδιες τους τίς πράξεις καί κάνοντας λόγῳ αὐτοῦ δύο θεμελιώδη λάθη, πλανήθηκαν μέσα στήν ἄγνοια.

Πίστεψαν πρῶτα πῶς ὁ διαφοροποιός νοῦς, πού ἀποτελεῖ τήν αἰτία αὐτῆς τῆς ζωῆς τῶν γεννήσεων καί θανάτων, ἐνσαρκώνει τήν πραγματική των φύση· μετά δέν συνειδητοποίησαν ὅτι πίσω ἀπό αὐτόν τόν διαφοροποιό νοῦ διαθέτουν ἕνα πνεῦμα ἀγνό καί φωτισμένο, πού ἀντιπροσωπεύει τήν πραγματική τους φύση.

Ὅταν ὁ ἄνθρωπος σφίγγει τή γροθιά καί σηκώνει τό χέρι, τά μάτια τό βλέπουν καί ὁ νοῦς τό ξεχωρίζει. Ἄλλά ὁ νοῦς πού πραγματοποιεῖ τήν παραπάνω διάκριση δέν εἶναι ὁ πραγματικός νοῦς — τό πραγματικό πνεῦμα.

Ὁ νοῦς τῶν διακρίσεων δέν ἔχει δημιουργηθεῖ παρά γιά νά διακρίνει φανταστικές διαφορές, πού ἢ πλεονεξία καί οἱ συναφεῖς μέ τόν ἑαυτό μας λοιπές τάσεις

Ἡ Φύση τοῦ Βούδδα

ἔχουν δημιουργήσει. Ὁ νοῦς τῶν διακρίσεων ὑπόκειται σέ αἷτια καί συνθήκες. Δέν ἔχει ὑπόσταση δική του καί μεταβάλλεται διαρκῶς. Ἐπειδή ὅμως οἱ ἄνθρωποι πιστεύουν ὅτι αὐτός ἐνσαρκώνει τόν πραγματικό τους νοῦ, τό πραγματικό τους πνεῦμα, ἡ πλάνη τους ὑπεισέρχεται στά αἷτια καί τίς συνθήκες πού παράγουν τή δυστυχία.

Ὁ ἄνθρωπος ἀνοίγει τό χέρι του καί τό πνεῦμα τό ἀντιλαμβάνεται. Ὅμως τί κινεῖται; Τό πνεῦμα ἢ τό χέρι, ἢ κανένα ἀπό τά δύο; Ἄν τό χέρι κινεῖται, τότε τό πνεῦμα κινεῖται ἀνάλογα, καί ἀντίστροφα. Ὅμως τό κινούμενο πνεῦμα δέν ἀντιπροσωπεύει παρά μίαν ἐπιπόλαιη ἀπεικόνιση τοῦ πνευματικοῦ ὑποστρώματος: δέν εἶναι τό πραγματικό, τό οὐσιαστικό πνεῦμα.

4. Κατά βάση, ὅλοι ἔχουμε ἓνα ἀγνό καί καθάριο πνεῦμα. Συνήθως ὅμως αὐτό τό πνεῦμα καλύπτεται ἀπό τίς σπιλώσεις καί τή σκόνη τῶν ἐγκόσμιων παθῶν, πού ἔχουν ξεπηδήσει ἀπό τίς διάφορες περιστάσεις μας. Αὐτό τό σπιλωμένο πνεῦμα δέν ἀντιπροσωπεύει τήν οὐσία τῆς φύσης μας. Κάτι ἔχει προστεθεῖ. Εἶναι σάν κάποιος ἀπρόσκλητος — ἢ καί καλεσμένος — ἐπισκέπτης νά ἔχει μπεῖ στό σπίτι. Δέν πρόκειται βέβαια γιά τόν οἰκοδεσπότη.

Τό φεγγάρι κρύβεται συχνά ἀπό τά σύννεφα, ὅμως αὐτά δέν τό μετακινοῦν καί ἡ ἀγνότητά του παραμένει ἀνόθευτη. Ἔτσι καί οἱ ἄνθρωποι: δέν πρέπει νά πλανιῶνται πιστεύοντας ὅτι αὐτό τό σπιλωμένο πνεῦμα εἶναι καί τό πραγματικό τους.

Πρέπει νά τό θυμοῦνται συνέχεια αὐτό οἱ ἄνθρωποι, προσπαθώντας νά ξυπνήσουν μέσα τους τό ἀγνό καί ἀνόθευτο πνεῦμα τῆς Φώτισης. Ἄν πιστέψουν σ' ἕνα πνεῦμα μεταβλητό καί σπιλωμένο, ἂν πλανευθοῦν ἀπό τίς στρεβλωμένες ιδέες τους, τότε θά περιφέρονται ἄσκοπα μέσα σέ ἕναν κόσμο γεμάτο πλάνες.

Οἱ διαταραχές καί οἱ σπιλώσεις τοῦ ἀνθρώπινου πνεύματος ἔχουν ἀφετηρία τήν πλεονεξία καί τίς ἀντιδράσεις στίς μεταβαλλόμενες καταστάσεις.

Ὁ νοῦς πού δέν διαταράσσεται ἀπό τά πράγματα ὅπως συμβαίνουν, ὁ νοῦς πού παραμένει ἀγνός, νηφάλιος καί ὑπεράνω συνθηκῶν, εἶναι τό πραγματικό πνεῦμα καί πρέπει αὐτό νά κυριαρχεῖ.

Δέν μπορούμε νά ποῦμε ὅτι ἕνα πανδοχεῖο ἐξαφανίζεται γιατί ἔχει ἐξαφανισθεῖ ὁ πελάτης του. Οὔτε μπορούμε νά ποῦμε ὅτι ὁ πραγματικός μας ἐαυτός ἔχει ἐξαφανισθεῖ ὅταν ἐξαφανίζεται τό σπιλωμένο πνεῦμα πού διαμορφώθηκε μέσα ἀπό τίς μεταβαλλόμενες συνθήκες τῆς ζωῆς. Αὐτό πού μεταβάλλεται μαζί μέ τίς μεταβαλλόμενες συνθήκες δέν εἶναι ἡ πραγματική φύση τοῦ ἀνθρώπινου πνεύματος.

5. Ἄς φαντασθοῦμε μίαν αἰθουσα διαλέξεων πού εἶναι φωτεινή ὅσο λάμπει ὁ ἥλιος, ἀλλά σκοτεινιάζει ὅταν ὁ ἥλιος πέφτει.

Μπορούμε νά σκεφτοῦμε ὅτι τό φῶς φεύγει μέ τόν ἥλιο καί ὅτι τό σκοτάδι ἔρχεται μέ τή νύχτα. Ἄλλὰ δέν μπορούμε νά ποῦμε τό ἴδιο γιά τό πνεῦμα πού ἀντιλαμβάνεται τό φῶς καί τό σκοτάδι. Τό πνεῦμα πού εἶ-

Ἡ Φύση τοῦ Βούδδα

ναι εὐαίσθητο στό φῶς καί τό σκοτάδι δέν μπορεῖ τελικά νά διαφωτίσει κάποιον. Μπορεῖ μόνο νά αὐτοεξαγνισθεῖ, ἐπιστρέφοντας σέ μιὰ κατάσταση πύ ἀληθινή, πού συνιστᾶ καί τήν οὐσιαστική του ἔσχατη φύση.

Μόνο ἓνα "προσωρινό" πνεῦμα παρατηρεῖ στιγμιαῖες ἀλλαγές στό φῶς καί τό σκοτάδι, καθῶς ὁ ἥλιος ἀνατέλλει καί δύει.

Μόνο ἓνα "προσωρινό" πνεῦμα νοιώθει διαφορετικά αἰσθήματα ἀπό στιγμή σέ στιγμή καθῶς ἀλλάζουν οἱ συνθήκες τῆς ζωῆς. Τό θεμελιῶδες καί ἀληθινό πνεῦμα ἀντιλαμβάνεται μέν τό φῶς καί τό σκοτάδι, χωρίς νά παρασύρεται ὅμως ἀπό τά αἰσθήματα πού αὐτά τυχόν γεννοῦν.

Τά προσωρινά συναισθήματα τοῦ καλοῦ καί τοῦ κακοῦ, τῆς ἀγάπης καί τοῦ μίσους, πού ἔχουν προκληθεῖ ἀπό τό περιβάλλον καί τίς μεταβαλλόμενες ἐξωτερικές συνθήκες, δέν ἀποτελοῦν παρά στιγμιαῖες ἀντιδράσεις μέ ρίζα τίς σπιλώσεις, τού ἔχουν ἐπισωρευθεῖ ἀπό τόν καθημερινό ἀνθρώπινο νοῦ.

Πίσω ἀπό τίς ἐπιθυμίες καί τά ἐγκόσμια πάθη πού ὑποθάλλει ὁ καθημερινός νοῦς, κατοικεῖ καθάρια κί'ἀμόλυπτη ἡ θεμελιώδης καί ἀληθινή οὐσία τοῦ πνεύματος.

Τό νερό εἶναι στρογγυλό μέσα σέ ἓνα στρογγυλό δοχεῖο καί τετράγωνο μέσα σέ ἓνα δοχεῖο τετράγωνο. Ἄλλά τό ἴδιο τό νερό δέν ἔχει σχῆμα δικό του. Οἱ ἄνθρωποι συχνά τό ξεχνάνε αὐτό, ἂν ὑποτεθεῖ ὅτι μερικές φορές τοῦλάχιστον τό συνειδητοποιοῦν.

Οἱ ἄνθρωποι βλέπουν τό ἓνα καλό καί τό ἄλλο,

κακό, τοὺς ἀρέσει αὐτό καὶ δέν τοὺς ἀρέσει ἐκεῖνο, κάνουν διάκριση ἀνάμεσα στήν ὑπαρξη καὶ τήν ἀνυπαρξία. Μετά ὁμως μπερδεύονται, προσκολλῶνται σ'αὐτές τίς ἀντιθετικές συλλήψεις καὶ ὑποφέρουν.

Ἄν οἱ ἄνθρωποι ἐγκατέλειπαν τήν προσκόλληση σ'αὐτές τίς φανταστικές καὶ λαθεμένες διακρίσεις, ἀποκαθιστώντας τήν ἀγνότητα τοῦ πραγματικοῦ των πνεύματος, τότε θά λύτρωναν καὶ αὐτό καὶ τή σάρκα τους ἀπό τίς σπιλώσεις καὶ τή δυστυχία. Θά γνώριζαν ἔτσι τή γαλήνη, πού ἀκολουθεῖ αὐτήν τήν ἐλευθερία.

II

Η ΦΥΣΗ ΤΟΥ ΒΟΥΔΔΑ

1. Εἴπαμε γὰ τό ἀγνό καὶ πραγματικό πνεῦμα ὅτι ἀποτελεῖ θεμέλιο. Εἶναι ἡ φύση τοῦ Βούδδα, δηλαδή ὁ σπόρος τῆς Βουδδικότητος.

Μπορεῖ κάποιος νά ἀνάψει φωτιά ἂν κρατήσῃ ἓνα μεγενθυτικό φακό ἀνάμεσα στόν ἥλιο καὶ μερικά ξερά κλαδιά. Ἄλλά ἀπό πού ἔρχεται τότε ἡ φωτιά; Ὁ φακός βρίσκεται σέ τεράστια ἀπόσταση ἀπό τόν ἥλιο. Ὅμως ἡ φωτιά ἐμφανίζεται στά ξερά κλαδιά, μέσω τοῦ φακοῦ. Ἄν τά ξερά κλαδιά δέν εἶχαν ἀπό τή φύση τους τή δυνατότητα νά καίγονται, τότε δέν θά ἄναβαν μέ τή φωτιά.

Κατά παρόμοιο τρόπο, ἂν τό φῶς τῆς Σοφίας τοῦ Βούδδα συγκεντρωθεῖ πάνω στό ἀνθρώπινο πνεῦμα, τότε ἡ πραγματική φύση τοῦ πνεύματος πού εἶναι ἡ Βουδδικότητα, θά ἀνάψει καὶ τό φῶς θά φωτίσῃ τά

Ἡ Φύση τοῦ Βούδδα

πνεύματα τῶν ἀνθρώπων μέ τή λαμπρότητά του καί θά ἀφυπνίσει τήν πίστη στό Βούδδα. Αὐτός κρατάει τό μεγενθυτικό φακό τῆς Σοφίας πάνω ἀπό ὄλα τά ἀνθρώπινα πνεύματα κί ἔτσι ἡ πίστη τους μπορεῖ νά πάρει φωτιά.

2. Συχνά οἱ ἄνθρωποι παραβλέπουν τή σχέση τοῦ ἀληθινοῦ πνεύματός τους μέ τή φωτισμένη σοφία τοῦ Βούδδα. Αἰχμαλωτίζονται ἔτσι ἀπό τά ἐγκόσμια πάθη καί προσκολλῶνται στή διάκριση τοῦ καλοῦ καί τοῦ κακοῦ, θρηνόντας γιά τήν ὑποταγή καί τή δυστυχία τους.

Γιατί ὁμως συμβαίνει οἱ ἄνθρωποι πού κατέχουν αὐτό τό οὐσιαστικό καί ἀγνό πνεῦμα νά προσκολλῶνται σέ λαθεμένες φαντασιώσεις καί νά καταδικάζουν ἔτσι τόν ἑαυτό τους νά περιπλανιέται μέσα σ'ἕνα δίκτυο πλάνης καί δυστυχίας, ἐνῶ τά πάντα γύρω τους ἀναδύουν τό φῶς τῆς Σοφίας τοῦ Βούδδα;

Κάποτε κάποιος κοίταξε στήν ἀνάποδη μεριά ἐνός καθρέφτη, καί μή βλέποντας τό πρόσωπό του ἐκεῖ, τρελλάθηκε. Ἄλλά πόσο ἄδικο εἶναι νά τρελλαθεῖ κανεῖς μόνο καί μόνο γιατί κοιτάει ἀφηρημένα στήν πίσω μεριά τοῦ καθρέφτη!

Τό ἴδιο ἀνόητο καί ἄδικο εἶναι νά ἐξακολουθήσει κανεῖς νά ὑποφέρει ἐπειδή δέν βρίσκει τή Φώτιση ἐκεῖ πού περιμένει νά τήν βρεῖ. Δέν ὑπάρχει δυνατότητα ἀποτυχίας σ'αὐτό τό θέμα τῆς Φώτισης. Ἀποτυγχάνουν μόνο ὅσοι ἐπί πολύ χρόνο ἐπιδιώκουν τή Φώτιση μέ τή βοήθεια τοῦ χωριστικοῦ νοῦ, χωρίς νά ἀντιλαμβά-

νονται ὅτι ὁ νοῦς τους αὐτός δέν εἶναι ὁ πραγματικός, μά κάποιος φανταστικός — προϊόν διαφόρων ἐπισωρευ-
σεων πλεονεξίας καί πλάνης, οἱ ὁποῖες ἔθαψαν τό
πραγματικό πνεῦμα.

Ἄν ὅλες οἱ ἐσφαλμένες φαντασιώσεις ἀρθοῦν,
τότε θά διαλάμψει ἡ Φώτιση. Τό περίεργο ὁμως εἶναι
πώς ὅσοι φθάνουν στή Φώτιση συνειδητοποιοῦν ὅτι χωρίς
αὐτές τίς ἐσφαλμένες φαντασιώσεις, δέν θά ὑπῆρχε καί
ἡ Φώτιση.

3. Ἡ φύση τοῦ Βούδδα δέν εἶναι κάτι πού ἔχει ὄρια.
Ἄν καί οἱ διεφθαρμένοι ἄνθρωποι γεννῶνται ὡς τέ-
ρατα, πειρασμένοι δαίμονες ἢ καί πέφτουν στήν κόλαση,
δέν χάνουν ὁμως ποτέ τή βουδδική τους φύση.

Ὅσο καί ἂν εἶναι θαμμένη κάτω ἀπό τίς σπιλώ-
σεις τῆς σάρκας ἢ κρυμμένη στή ρίζα τῶν ἀνθρώπων
πόθων, ἡ ἀνθρώπινη ἀγάπη γιά τή βουδδικότητα δέν
ἐξαφανίζεται ποτέ ἐντελῶς.

4. Ὑπάρχει μιά ἱστορία γιά κάποιον πού ἀποκοι-
μήθηκε μεθυσμένος. Ἐνας φίλος ἔμεινε κοντά του
ὅσο μπορούσε, ὁμως σέ κάποια στιγμή ἔπρεπε νά φύγει
καί φοβούμενος ὅτι θά μπορούσε νά ἀνακύψει στον κοι-
μώμενο κάποια ὑλική ἀνάγκη, ἔκρυψε ἕνα κόσμημα
στά ρούχα του. Ὅταν ὁ μεθυσμένος συνῆλθε, χωρίς
νά ξέρει ὅτι ὁ φίλος εἶχε κρύψει τό κόσμημα στά
ρούχα του, περιπλανιόταν μέσα στήν πείνα καί
τή φτώχεια. Πολύ ἀργότερα οἱ δυὸ ἄντρες ξανασυνα-
ντήθηκαν καί ὁ φίλος εἶπε στό φτωχό γιά τό κόσμημα

Ἡ Φύση τοῦ Βούδδα

καί τόν συμβούλεψε νά ψάξει νά τό βρεῖ.

Σάν τό μεθυσμένο τῆς ἱστορίας, οἱ ἄνθρωποι περιπλανιοῦνται δυστυχισμένοι μέσα σ'αὐτήν τή ζωή τῆς γέννησης καί τοῦ θανάτου, χωρίς νά μάθουν ὅτι κρυμμένος μέσα στήν ἐνδότερη φύση τους, ἀγνός καί ἀκέραιος, ἐνυπάρχει ὁ ἀνεκτίμητος θησαυρός τῆς Βουδδικότητας.

Ἄλλά ὅσο καί νά μή γνωρίζουν οἱ ἄνθρωποι ὅτι μέσα τους ἔχουν ὅλοι αὐτήν τήν ὑπέρτατη φύση, ὅσο ταπεινωμένοι καί ἀδαεῖς ἄν εἶναι, ὁ Βούδδας δέν σταματᾷ ποτέ νά πιστεύει σ'αὐτούς, γιατί ξέρει ὅτι ἀκόμα καί στόν τελευταῖο ὑπάρχουν ζωντανές ὅλες οἱ ἀρετές τῆς Βουδδικότητας.

Ἔτσι ὁ Βούδδας ξυπνάει τήν πίστη σ'αὐτούς πού ἐξαπατῶνται ἀπό τήν ἄγνοια καί δέν μποροῦν νά δοῦν τήν ἴδια τους τή Βουδδικότητα, τούς ἀπομακρύνει ἀπό τίς χίμαιρες καί τούς διδάσκει ὅτι δέν ὑπάρχει διαφορά ἀνάμεσα σ'αὐτούς καί τή βουδδική φύση.

5. Βούδδας εἶναι κάποιος πού πραγμάτωσε τή βουδδικότητά του καί ἄνθρωποι εἶναι ὅσοι ἔχουν τή δυνατότητα νά φθάσουν μέχρις ἐκεῖ. Σέ τοῦτο ἔγκεται καί ἡ μόνη μεταξύ τους διαφορά.

Ἄν ὁμως κάποιος πιστεύει ὅτι ἔχει φθάσει στή Φώτιση, κοροϊδεύει τόν ἑαυτό του γιατί ἄν καί βαδίζει ἴσως πρός αὐτήν, δέν ἔχει ἐξασφαλίσει ἀκόμα τήν ἀνάδυση αὐτῆς τῆς Βουδδικότητας.

Ἡ φύση τοῦ Βούδδα δέν ἐμφανίζεται χωρίς ἐπίμονη καί γεμάτη πίστη προσπάθεια, οὔτε καί τελειώνει

τό ἔργο αὐτό πρῶν ἀναπηδήσει στήν ἐπιφάνεια ἢ βουδδική φύση.

6. Κάποιος βασιλιάς μάζεψε μιὰ μέρα μερικούς τυφλοὺς γύρω ἀπὸ ἓναν ἐλέφαντα καὶ τοὺς ζήτησε νὰ τοῦ πουν πῶς ἦταν ὁ ἐλέφαντας. Ὁ πρῶτος ἄγγιξε ἓνα χαυλιόδοντα καὶ εἶπε ὅτι ἦταν σάν γουδοχέρι. Κάποιος ἄλλος πού ἄγγιξε τό πόδι τοῦ ζῶου, εἶπε ὅτι ἔμοιαζε μέ βωμό. Καὶ κάποιος τρίτος πού ἄρπαξε τὴν οὐρά του, εἶπε ὅτι ἦταν σάν σχοιῖ. Κανένας δέν μπόρεσε νὰ περιγράψει στό βασιλιά τὴν ἀληθινὴ μορφή τοῦ ἐλέφαντα, ἀφοῦ ἦσαν ὅλοι τυφλοί.

Κατὰ παρόμοιο τρόπο θὰ μπορούσε κανεὶς νὰ περιγράψει τμηματικά τὴ φύση τοῦ ἀνθρώπου. Δέν θα μπορούσε ὅμως νὰ περιγράψει τὴν πραγματικὴ φύση τοῦ ἀνθρώπινου ὄντος, δηλαδή τὴν ἐγγενῆ σ' αὐτό φύση τοῦ Βούδδα.

Ἐπὶ τοῦτο ἔνας δυνατὸς τρόπος μέ τον ὁποῖο ἡ αἰώνια φύση τοῦ ἀνθρώπου — ἢ βουδδικὴ φύση — ἢ ὁποία δέν διαταράσσεται ἀπὸ πόθους ἐγκόσμους ἢ καταστρέφεται ἀπὸ τό θάνατο, μπορεῖ νὰ ἀναδυθεῖ στήν ἐπιφάνεια τοῦ ὄντος μας. Ὁ τρόπος αὐτὸς εἶναι ἐκεῖνος τὸν ὁποῖο ὑποδεικνύει ὁ Βούδδας καὶ οἱ εὐγενεῖς του διδασκαλίες.

III ΑΝΕΓΩΓΙΚΟΤΗΤΑ

1. Μέχρι τώρα μιλούσαμε γιὰ τὴ Βουδδικὴ φύση σάν

Ἡ Φύση τοῦ Βούδδα

νά ἦταν κάτι πού μποροῦσε νά περιγραφεῖ, σάν νά ἦταν κάτι παρόμοιο μ'αὐτό πού ἄλλες διδασκαλίες ὀνομάζουν "ψυχή". Δέν εἶναι ὅμως κάτι τέτοιου.

Ἡ ἀντίληψη γιά τήν ὑπαρξη μιᾶς ἐγωϊκά θεμελιωμένης προσωπικότητας εἶναι κάτι πού ἐφευρέθηκε ἀπό τό πνεῦμα τῶν διακρίσεων, πού πρῶτα συνέλαβε τή σχετική ἰδέα καί μετά προσκολλήθηκε πάνω της, καί πού στό τέλος πρέπει νά τήν ἐγκαταλείψει. Ἀντίθετα, ἡ βουδδική φύση εἶναι κάτι πού δέν περιγράφεται καί πρέπει πρῶτα νά ἀνακαλυφθεῖ. Κατά κάποιον τρόπο μοιάζει μέ τήν ἐγωϊκά θεμελιωμένη προσωπικότητα. Ἀλλά τό ἐγώ δέν ἐννοεῖται ἐδῶ ὡς ἓνα "εἶμαι" ἢ ἓνα "ἔχω".

Τό νά πιστεύουμε στήν ὑπαρξη τοῦ ἐγώ εἶναι σφάλμα, γιατί προϋποθέτει τήν ἀνυπαρξία. Τό νά ἀρνιόμαστε τή βουδδική φύση εἶναι λάθος, γιατί προϋποθέτει ὅτι ἡ ὑπαρξη εἶναι ἀνυπαρξία.

Αὐτό μπορεῖ νά γίνει κατανοητό μέ μιά παραβολή. Μιά μάννα πῆγε τό ἄρρωστο παιδί της στό γιατρό. Αὐτός ἔδωσε στό παιδί ἓνα φάρμακο καί συμβούλεψε τή μάννα νά μή τό ταίσει μέχρις ὅτου ἀπορροφηθεῖ τό φάρμακο.

Ἡ μάννα ἄλειψε τό στήθος της μέ μιά πικρή οὐσία, ἔτσι ὥστε τό παιδί νά μή φάει μέ τή δική του θέληση. Ὄταν τό φάρμακο ἀπορροφήθηκε, ἡ μάννα ἔπλυνε τό στήθος της καί ἄφησε τό παιδί νά θηλάσει. Ἀκολούθησε αὐτόν τόν τρόπο γιά νά σώσει τό παιδί της, ἀπό καλωσύνη, ἐπειδή τό ἀγαποῦσε.

Σάν τή μάνα τῆς παραβολῆς ὁ Βούδδας, γιά νά ἐξαφανίσει τήν ἀσάφεια καί νά σπάσει τά δεσμά μέ τήν ἐγωϊκά θεμελιωμένη προσωπικότητα, ἀρνεῖται τήν ὕπαρξη τοῦ ἐγώ. Ὅταν ὁμως ἡ ἀσάφεια καί οἱ προσκολλήσεις ἐξαφανισθοῦν, τότε ἐξηγεῖ τί ὄντως εἶναι τό ἀληθινό πνεῦμα, δηλαδή ἡ βουδδική φύση.

Ἡ προσκόλληση στήν ἐγωϊκά θεμελιωμένη προσωπικότητα ὀδηγεῖ τοὺς ἀνθρώπους σέ πλάνες. Ἡ πίστη στήν βουδδική τους φύση τοὺς ὀδηγεῖ στή Φώτιση.

Εἶναι σάν μιά γυναίκα πού κληρονόμησε ἓνα μπαούλο χωρίς νά ξέρει ὅτι περιεῖχε χρυσάφι, συνέχισε νά ζεῖ μέσα στή φτώχεια, μέχρις ὅτου κάποιος ἄλλος τό ἄνοιξε καί τῆς ἔδειξε τό περιεχόμενό του. Ὁ Βούδδας διευρύνει τά πνεύματα τῶν ἀνθρώπων καί τοὺς δείχνει τήν ἀγνότητα τῆς βουδδικῆς τους φύσης.

2. Ἄν ὅλοι οἱ ἀνθρώποι ἔχουν αὐτήν τή βουδδική φύση, τότε γιατί προκαλεῖται τόση ὀδύνη ἀπό αὐτοὺς πού ἐξαπατοῦν ἢ σκοτώνουν ὁ ἓνας τόν ἄλλο; Καί γιατί ἔχουν ἐμπεδωθεῖ τόσες διακρίσεις γύρω ἀπό τίς κοινωνικές θέσεις καί τόν πλοῦτο, γιάτί ὑπάρχουν πλούσιοι καί φτωχοί;

Ἐπάρχει μιά ἱστορία γιά κάποιον παλαιστή πού συνήθιζε νά φοράει σάν στολίδι στό μέτωπό του μιά πολύτιμη πέτρα. Μιά φορά, καθώς πάλευε, ἡ πέτρα χώθηκε μέσα στή σάρκα τοῦ μετώπου του. Νόμιζε ὅτι

Ἡ Φύση τοῦ Βούδδα

τήν εἶχε χάσει καί πῆγε σέ ἓνα χειροῦργο γιά νά περιποιηθεῖ τό τραῦμα. Μά ὅταν ὁ χειροῦργος πῆγε νά ράψει τήν πληγή, βρῆκε τήν πέτρα χωμένη μέσα στή σάρκα σκεπασμένη μέ αἷμα καί χῶμα. Πῆρε ἓνα καθρέφτη καί ἔδειξε τήν πέτρα στόν παλαιστή.

Ἡ βουδδική φύση εἶναι σάν τό πολύτιμο πετράδι αὐτῆς τῆς ἱστορίας: Σκεπάζεται ἀπό τό χῶμα καί τή σκόνη τῶν ἄλλων ἐνδιαφερόντων καί οἱ ἄνθρωποι νομίζουν ὅτι τήν ἔχουν χάσει. Ἀλλά ἓνας καλός δάσκαλος μπορεῖ νά τοὺς τήν ξαναβρεῖ.

Ἡ βουδδική φύση ὑπάρχει μέσα στόν καθένα ἄσχετα πόσο βαθειά μπορεῖ νά εἶναι κρυμμένη κάτω ἀπό τήν πλεονεξία, τό θυμό, τήν ἐπιπολαιότητα ἢ τίς ἴδιες τίς πράξεις καί τίς ἐπιπτώσεις τους. Ἡ βουδδική φύση δέν μπορεῖ νά χαθεῖ ἢ νά καταστραφεῖ. Ὅταν ὅλες οἱ σπιλώσεις ἐξαφανισθοῦν, ἀργά ἢ γρήγορα θά ἀναδυθεῖ πάλι στήν ἐπιφάνεια.

Σάν τόν παλαιστή τῆς ἱστορίας πού τοῦ ἔδειξαν σέ καθρέφτη τό πολύτιμο πετράδι πού ἦταν κρυμμένο στίς στίς σάρκες καί τό αἷμα του, ἔτσι τό φῶς τοῦ Βούδδα δείχνει στοὺς ἀνθρώπους τή βουδδική τους φύση, τή θαμμένη κάτω ἀπό ἐγκόσμιες ἐπιθυμίες καί πάθη.

3. Ἡ βουδδική φύση εἶναι πάντα ἀγνή καί γαλήνια, ἄσχετα μέ τό πόσο διαφορετικές μπορεῖ νά ἐμφανίζονται οἱ συνθήκες καί τό περιβάλλον τῆς ζωῆς τοῦ κάθε ἀνθρώπου. Ὅπως τό γάλα εἶναι πάντα ἄσπρο, ἄσχετα

μέ τό χρώμα τοῦ δέρματος τῆς ἀγελάδας, ἔτσι δέν ἔχει σημασία πόσο διαφορετικά μπορούν οἱ πράξεις τῶν ἀνθρώπων νά προσδιορίσουν τή ζωή τους, ἢ πόσο διαφορετικά ἀποτελέσματα μπορεῖ νά ἀκολουθήσουν τίς πράξεις καί τίς σκέψεις τους.

Στήν Ἰνδία ὑπάρχει ἓνας μῦθος γιά ἓνα παράξενο φαρμακευτικό βότανο, πού ἦταν κρυμμένο κάτω ἀπό τά ψηλά χορτάρια τῶν Ἰμαλαίων. Γιά πολύ καιρό οἱ ἀνθρώποι τό ἔψαχναν μάταια, ἀλλά στό τέλος κάποιος σοφός τό ἐντόπισε ἀπό τή γλυκειά του γεύση. "Ὅσο ζοῦσε, ὁ σοφός, μάζευε αὐτό τό φαρμακευτικό βότανο μέσα σέ μιά σκάφη. Μετά τό θάνατό του ὁμως, τό γλυκό ἐλιξείριω ἔμεινε κρυμμένο σέ μιάν ἀπόμακρη πηγή τῶν βουνῶν καί τό νερό στή σκάφη ξύνισε, ἔγινε ἐπικίνδυνο κι'ἀπόκτησε ἄλλη γεύση.

"Ἐτσι καί ἡ βουδδική φύση: Μένει κρυμμένη κάτω ἀπό τό φούντωμα τῶν ἀνθρώπων παθῶν καί δύσκολα μπορεῖ νά ἀνακαλυφθεῖ. "Ὅμως ὁ Βούδδας τή βρῆκε καί τήν ἀποκάλυψε στους ἀνθρώπους καί αὐτοί, καθῶς τήν ἀνακαλύπτουν ἐπίσης, βρίσκουν ὅτι ἔχει διαφορετική γεύση, ἀνάλογη μέ τίς ικανότητες τοῦ καθενός.

4. Τό διαμάντι, ἡ σκληρότερη γνωστή ὕλη, εἶναι ἄθραυστο. Ἡ ἄμμος καί οἱ πέτρες μπορούν νά γίνουν σκόνη. Ἡ βουδδική φύση εἶναι σάν τό διαμάντι. Δέν μπορεῖ νά φθαρεῖ.

Ἡ ἀνθρώπινη φύση, τό σῶμα, ὁ νοῦς, φθείρονται. Ἡ βουδδική φύση δέν μπορεῖ νά καταστραφεῖ μέ τίποτα, ποτέ.

Ἡ Φύση τοῦ Βούδδα

Ἡ βουδδική Φύση εἶναι πραγματικά τό πίο τέλειο χαρακτηριστικό τῆς ἀνθρώπινης ὑπόστασης. Ὁ Βούδδας διδάσκει ὅτι ἂν και στήν ἀνθρώπινη φύση μπορεῖ νά ὑπάρχουν ἀτέλειωτες ποικιλίες, δέν ὑπάρχει διάκριση σέ ὄ,τι ἀφορᾷ τή βουδδικότητά της.

Ἄν λυώσουμε χρυσό μέταλλευμα καί ἀφαιρέσουμε ὅλες τίς ἀκάθαρτες οὐσίες, θά πάρουμε καθαρό χρυσό. Ἄν οἱ ἀνθρώποι μποροῦσαν νά λυώσουν τό μέταλλευμα τοῦ πνεύματός των, ἀφαιρώντας ὅλες τίς ἀκαθαρσίες τῶν ἀνθρώπων παθῶν καί τοῦ ἐγωϊσμοῦ, θ' ἀνακάλυπταν ὅλοι μέσα τους τήν ἴδια ἀγνή θεμελιώδη βουδδική φύση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

ΣΠΙΛΩΣΕΙΣ

I

ΑΝΘΡΩΠΙΝΕΣ ΣΠΙΛΩΣΕΙΣ

1. Ὑπάρχουν δύο εἶδη ἀνθρωπίνων παθῶν, πού σπιλώνουν καί ἐπισκιάζουν τήν ἀγνότητα τῆς βουδδικῆς φύσης στό ἄτομο-

Τό πρῶτο εἶναι τό πάθος γιά ἀνάλυση καί συζήτηση. Κάνει τούς ἀνθρώπους νά μπερδεύονται στίς κρίσεις τους. Τό δεύτερο εἶναι τό πάθος γιά συναισθηματικές ἐμπειρίες. Τούς κάνει νά πέφτουν σέ σύγχυση γύρω ἀπό τίς βασικές των ἀρχές.

Τόσο οἱ πλάνες τοῦ ρασιοναλιστικῶς σκέπτεσθαι ὅσο καί ἐκεῖνες τοῦ ἐγωκεντρικῶς ἐνεργεῖν μποροῦν νά θεωρηθοῦν ὡς μέτρο ὄλων ἐκείνων τῶν ἀνθρωπίνων σπιλώσεων πού θολώνουν καί ἐπισκιάζουν τή βουδδική φύση. Ἀλλά οὐσιαστικά ὑπάρχουν δύο πρωτογενεῖς ἐγκόσμιες καταστάσεις στή βάση τῶν σπιλώσεων αὐτῶν. Ἡ πρώτη εἶναι ἡ ἀγνοια καί ἡ δεύτερη ἡ ἐπιθυμία.

Οἱ πλάνες τοῦ ρασιοναλιστικῶς σκέπτεσθαι βασίζονται στήν ἀγνοια, ἐκεῖνες τοῦ ἐγωκεντρικῶς ἐνεργεῖν στήν ἐπιθυμία. Ἔτσι οἱ δύο αὐτές κατηγορίες ἀποτελοῦν τελικῶς μία μόνο, συνθέτοντας μαζί τό αἴτιο κάθε δυστυχίας.

Ὅταν τά ἄτομα πέφτουν στήν ἀγνοια δέν μποροῦν

Σπιλώσεις

νά σκεφθοῦν σωστά καί σίγουρα. Καθώς ὑποτάσσονται στον πόθο τῆς ὑπαρξης καί στίς ἐπιθυμίες γιά ὕλικά ἀγαθά, οἱ προσκολλήσεις στό κάθε τί ἀκολουθοῦν ἀναπόφευκτα. Αὐτή ἡ διαρκῆς πείνα γιά κάθε τί τό εὐχάριστο πού βλέπουν ἢ ἀκοῦνε, εἶναι πού τούς ὀδηγεῖ στίς πλάνες τῆς συνήθειας. Μερικοί μάλιστα φθάνουν στό σημεῖο νά ὑποτάσσονται ἀκόμα καί στήν ἐπιθυμία γιά τό θάνατο τοῦ σώματος.

Ἀπ'αὐτές τίς πρωταρχικές αἰτίες πηγάζουν καί ἡ πλεονεξία, ὁ θυμός, ἡ ἀνοησία, οἱ παρεξηγήσεις, ἡ μνησικακία, ἡ ζήλια, ἡ κολακεία, ἡ ἀπάτη, ἡ περηφάνεια, ἡ περιωρόνηση, ἡ μέθη, ὁ ἐγωϊσμός.

2. Ἡ πλεονεξία πηγάζει ἀπό λαθεμένες ἀπόψεις γιά τήν ικανοποίηση· ὁ θυμός ἀπό στραβές ιδέες γιά τή φύση τῆς τρέχουσας κατάστασης καί τοῦ περιβάλλοντος· ἡ ἀνοησία ἀπό τήν ἀνικανότητα νά κρίνει κανένας ποία εἶναι ἡ σωστή συμπεριφορά σέ κάθε περίπτωση.

Αὐτά τά τρία — ἡ πλεονεξία, ὁ θυμός καί ἡ ἀνοησία — ὀνομάζονται οἱ τρεῖς φωτιές τοῦ κόσμου. Ἡ φωτιά τῆς πλεονεξίας κατακαίει ὅσους ἔχουν χάσει τήν πραγματική ὑπόσταση τοῦ νοῦ μέ τήν πλεονεξία· ἡ φωτιά τοῦ θυμοῦ κατακαίει ὅσους ἔχουν χάσει τήν πραγματική ὑπόσταση τοῦ νοῦ μέ τό θυμό· ἡ φωτιά τῆς ἀνοησίας κατακαίει ὅσους ἔχασαν τήν ἀληθινή ὑπόσταση τοῦ νοῦ μέ τήν ἀνικανότητά τους ν'ἀκούουν καί νά καταλαβαίνουν τίς διδασκαλίες τοῦ Βούδδα.

Πραγματικά αὐτός ὁ κόσμος καίγεται ἀπό πολλές καί διαφορετικές φωτιές. Ὑπάρχουν φωτιές πλεονεξίας,

φωτιές θυμού, φωτιές ανοησίας, φωτιές έρωτικού πάθους και έγωισμού, φωτιές φθοράς, αρρώστιας και θανάτου, φωτιές θλίψης, σπαραγμού, δυστυχίας και αγωνίας. Παντού μαίνονται αυτές οι φωτιές. Και δέν καΐνε μόνο τους έαυτούς μας. Κάνουν κι' άλλους νά υποφέρουν, όδηγώντας τους σέ έσφαλμένες πράξεις όχι μόνο υλικές, μά πνευματικές. 'Από τά τραύματα πού προκαλοϋν ξεπηδάει ένα πυόν, πού μολύνει και δηλητηριάζει όσους τό πλησιάζουν, ώθώντας τους σέ κακούς δρόμους.

3. 'Η πλεονεξία πηγάζει από τήν ικανοποίηση. 'Ο θυμός πηγάζει από τή δυσαρέσκεια. 'Η ανοησία πηγάζει από τίς ακάθαρτες σκέψεις. Τό κακό τής πλεονεξίας δέν κηλιδώνει τόσο, αλλά πολύ δύσκολα έξαλείφεται. Τό κακό τοϋ θυμού κηλιδώνει περισσότερο αλλά έξαλείφεται εύκολα. Τό κακό τής ανοησίας κηλιδώνει πολύ σοβαρά και δύσκολα μόνο ξεπερνιέται..

Κατά συνέπεια, οι άνθρωποι πρέπει νά σβύσουν αυτές τίς φωτιές, όπου και όταν έμφανίζονται, μέ τό νά κρίνουν σωστά τί μπορεί νά τους δώσει αληθινή ικανοποίηση, μέ τό νά έλέγχουν αυστηρά τό νοϋ όσο αφορά τά πράγματα πού δέν προσφέρουν ικανοποίηση στή ζωή και μέ τό νά θυμοϋνται πάντα τίς διδασκαλίες τοϋ Βούδδα γύρω από τήν καλή θέληση και τήν καλοσύνη, "Αν ό νοϋς είναι γεμάτος σοφές, αγνές και αλτρουιστικές σκέψεις, δέν αφήνει περιθώρια γιά νά ριζώσουν πάθη.

Σπιλώσεις

4. Ἡ πλεονεξία, ὁ θυμός καί ἡ ἀνοησία εἶναι σάν πυρετός. Ἄν κάποιος ἔχει αὐτόν τόν πυρετό, ἀκόμα κι'άν εἶναι ξαπλωμένος μέσα σ'ένα ἀνετο δωμάτιο, θά ὑποφέρει καί θά βασανίζεται ἀπό αὐπνία.

Αὐτοί, πού δέν ἔχουν τέτοιο πυρετό, δέν δυσκολεύονται νά κοιμηθοῦν ἤσυχα, ἀκόμα καί μιὰ κρύα χειμωνιάτικη νύχτα στό πάτωμα, μέ σκέπασμα μόνο ἓνα στρώμα φύλλα, ἢ μιὰ ζεστή καλοκαιριάτικη νύχτα, μέσα σέ κλειστό δωμάτιο.

Τά τρία αὐτά λοιπόν — ἡ πλεονεξία, ὁ θυμός καί ἡ ἀνοησία — εἶναι οἱ πηγές ὄλων τῶν ἀνθρωπίνων δεινῶν. Γιά ν'ἀπαλλαγῆ κανένας ἀπό αὐτά πρέπει νά ὑποτάσσεται στούς ἠθικούς κανόνες, νά ἐξασκεῖται στή συγκέντρωση τοῦ μυαλοῦ καί νά σκέπτεται σοφά. Ἡ προσοχή στούς ἠθικούς κανόνες θά ἀφαιρέσει τίς σπιλώσεις τῆς πλεονεξίας, ἡ σωστή συγκέντρωση τοῦ μυαλοῦ θά ἀποβάλλει τίς σπιλώσεις τοῦ θυμοῦ καί ἡ σοφία θά ἀφαιρέσει τίς σπιλώσεις τῆς ἀνοησίας.

5. Οἱ ἀνθρώπινες ἐπιθυμίες δέν ἔχουν τέλος. Εἶναι σάν τή δίψα κάποιου πού πίνει ἀλμυρό νερό: Δέν νιώθει ικανοποίηση· καί ἡ δίψα του μεγαλώνει συνεχῶς.

Ἔτσι εἶναι καί μέ ὅποιον προσπαθεῖ νά ικανοποιήσει τίς ἐπιθυμίες του: Γίνεται ὀλοένα πιά ἀικανοποίητος καί τά δεινά του μεγαλώνουν.

Ἡ ικανοποίηση τῶν ἐπιθυμιῶν δέν ικανοποιεῖ ποτέ. Πάντα ἀφήνει πίσω της ἀνησυχίες καί ἐνοχλήσεις, πού δέν καταπραΰνονται. Ἄν μάλιστα ἡ ικανοποίηση

τῶν ἐπιθυμιῶν γίνεῖ ἀκατόρθωτη, τότε μπορεῖ νά ὀδηγήσουν ἀκόμα καί στήν τρέλα.

Γιά νά ικανοποιήσουν τίς ἐπιθυμίες τους, οἱ ἄνθρωποι θά παλαίψουν καί θά πολεμήσουν ὁ ἓνας τόν ἄλλο — βασιλιάς ἐνάντια σέ βασιλιά, ὑπηρέτης ἐνάντια σέ ὑπηρέτη, γονιός ἐνάντια στό παιδί, ἀδελφός ἐνάντια στόν ἀδελφό, ἀδελφή ἐνάντια στήν ἀδελφή, φίλος ἐνάντια στό φίλο. Θά πολεμήσουν, ἀκόμα καί θά σκοτωθοῦν, τίς ἀνάγκες τους γιά νά ικανοποιήσουν.

Τά ἄτομα συχνά καταστρέφουν τή ζωή τους στήν προσπάθεια νά ικανοποιήσουν τίς ἐπιθυμίες τους. Θά κλέψουν, θά ἐξαπατήσουν, θά κοιμηθοῦν μέ γυναῖκες ἄλλων καί μετά ὅταν πιασθοῦν, θά ὑποφέρουν ἀπό τόν ἐξευτελισμό καί τίς τιμωρίες.

Θά ἀμαρτήσουν ἐνάντια στή σάρκα καί ἐνάντια στόν ἴδιο τους τό λόγο, ξέροντας ὅτι ἡ ικανοποίηση θά τοὺς βλάψει. Θά ἀμαρτήσουν ἐνάντια στό πνεῦμα τους, ξέροντας καλά ὅτι ἡ ικανοποίηση θά φέρεῖ στό τέλος τή δυστυχία καί τόν πόνο. Τόσο ἐπιτακτικές εἶναι οἱ ἐπιθυμίες. Καί μετά ἀκολουθοῦν τά δεινά στόν ἐπόμενο κόσμο καί βέβαια ἡ ἀγωνία γι'αὐτά.

6. Ἐπίσης ὅλα τά ἀνθρώπινα πάθη, τό πάθος γιά τήν ἡδονή εἶναι τό πῶς ἔντονο. Ὅλα τά πάθη μοιάζουν νά τό ἀκολουθοῦν.

Ἡ φιληδονία προσφέρει τό ἔδαφος, ὅπου ἀναπτύσσονται τά ἄλλα πάθη. Τό πάθος γιά τήν ἡδονή εἶναι σάν δαίμονας, πού κατατρῶει ὅλες τίς καλές πράξεις. Εἶναι σάν ἓνα φίδι μέ δηλητήριο, πού κρύβεται μέσα

Σπιλώσεις

σέ κῆπο μέ λουλούδια. Ποτίζει δηλητήριο ὄσους ἔρχονται νά βροῦν τήν ὁμορφιά. Τό ἐρωτικό πάθος εἶναι μιά κληματαριά, πού σκαρφαλώνει σέ ἓνα δέντρο καί ἀπλώνεται στά κλαδιά του, μέχρι νά τό πνίξει. Τό ἐρωτικό πάθος ἀπλώνει τά πλοκάμια του στά ἀνθρώπινα αἰσθήματα, ρουφώντας τίς καλές προθέσεις τοῦ νοῦ, μέχρι ὁ νοῦς νά μαραθεῖ. Τό ἐρωτικό πάθος εἶναι σάν δόλωμα ριγμένο ἀπό κάποιον κακό δαίμονα, πού οἱ ἀνόητοι ἀνθρώποι ἀρπάζουν καί σέρνονται ἀπ'αὐτόν στά βάρη τοῦ κακοῦ.

Ἄν ἓνα κόκκαλο ξερό ἀλειφθεῖ μέ αἷμα, ὁ σκύλος θά τό μασάει μέχρι πού στό τέλος θά κουραστεῖ καί ἀπελπισθεῖ. Τό ἐρωτικό πάθος στόν ἀνθρώπο εἶναι τό ἴδιο. Θά τόν κυνηγᾷ μέχρι πού νά ἐξαλειφθεῖ.

Ἄν ἓνα μοναδικό κομμάτι ξεραμένο κρέας ριχτεῖ σέ δύο ἄγρια θηρία, θά παλαίψουν καί θά ξεσχιθοῦν μέ τά νύχια γιά νά τό καταβροχθίσουν. Κάποιος τόσο ἀνόητος ὥστε νά κρατάει ἓνα πυρσό ἐνάντια στόν ἄνεμο, τό πιθανότερο εἶναι ὅτι θά καεῖ. Ἀκριβῶς σάν αὐτά τά δύο ἄγρια θηρία καί σάν αὐτόν τόν ἀνόητο, οἱ ἀνθρώποι τραυματίζονται καί καίγονται ἀπό τό πάθος γιά τά ἐγκόσμια.

7. Εἶναι εὐκόλο νά προστατέψεις τό σῶμα ἀπό δηλητηριασμένα βέλη. Εἶναι ὁμως ἀδύνατο νά προστατέψεις τό πνεῦμα ἀπό βέλη ἐσωτερικά. Ἡ πλεονεξία, ὁ θυμός, ἡ ἀνοησία καί ἡ ἐγωπάθεια — αὐτά τά τέσσερα δηλητηριασμένα βέλη — μέσα ἀπό τό πνεῦμα ἔρχονται καί τό πλήττουν μέ δηλητήριο θανάσιμο.

"Αν οι άνθρωποι προσβληθοῦν ἀπό πλεονεξία, θυμό καί ἀνοησία, θά λένε ψέματα, θά ἐξαπατοῦν, θά καταχρῶνται, θά εἶναι διπρόσωποι καί μετά θά ὑλοποιοῦν τό λόγο τους σκοτώνοντας, κλέβοντας καί μοιχευόμενοι.

Αὐτές οἱ τρεῖς κατωστάσεις τοῦ πνεύματος, οἱ τέσσερις κακοί λόγοι καί οἱ τρεῖς κακές πράξεις, ἄν προστεθοῦν, γίνονται τά δέκα μεγάλα κακά.

"Αν οἱ άνθρωποι συνηθίσουν νά λένε ψέματα, ἀσυναίσθητα θά κάνουν καί κάθε ἄλλη κακή πράξη. Πρῶν κάνουν ὅποιαδήποτε κακή πράξη πρέπει πρῶτα νά ποῦν ψέματα καί ἀφοῦ ἀρχίσουν νά τά λένε, θά κάνουν πιά τίς ἄλλες κακές πράξεις ἀπερίσκεπτα.

Ἡ πλεονεξία, τό ἐρωτικό πάθος, ὁ φόβος, ὁ θυμός, ἡ κακοτυχία καί ἡ δυστυχία, ὅλα ξεπηδοῦν ἀπό τήν ἀνοησία. "Ἐτσι ἡ ἀνοησία εἶναι τό μεγαλύτερο ἀπό ὅλα τά δηλητήρια.

8. Ἀπό τήν ἐπιθυμία ξεπηδάει ἡ δράση. Τή δράση ἀκολουθεῖ ὁ πόνος. Ἡ ἐπιθυμία ἡ δράση καί ὁ πόνος εἶναι σάν μιά ρόδα, πού γυρίζει ἀκατάπαυστα.

Ἡ περιστροφή αὐτῆς τῆς ρόδας δέν ἔχει ἀρχή καί δέν ἔχει τέλος. Πῶς μποροῦν οἱ ἄνθρωποι νά ξεφύγουν ἀπό μιά κατάσταση τέτοια; Ἡ μία ζωή ἀκολουθεῖ τήν ἄλλη σ'αὐτόν τόν ἀτέλειωτο κύκλο τῶν μετενσαρκώσεων.

"Αν κάποιος ἤθελε νά σιβάξει τίς στάχτες καί τά κόκκαλα τοῦ ἑαυτοῦ ἀπό τοὺς ἀτέλειωτους βίους του στό παρελθόν, ὁ σωρός θά ἦταν ψηλός σάν βουνό.

Σπιλώσεις

"Αν κάποιος ήθελε νά μαζέψει τό γάλα από ὅλες τίς μανάδες πού βύζαξε στους προηγούμενους βίους του, θά γέμιζε ἕνα χῶρο βαθύτερο κι'από τή θάλασσα.

"Αν καί ἡ βουδδική φύση ὑπάρχει μέσα σ'ὄλους, εἶναι τόσο βαθιά θαμμένη κάτω από τίς παραισθήσεις τοῦ ἀνθρωπίνου πάθους, ὥστε ἐδῶ καί πολύ καιρό παραμένει κρυμμένη. Γι'αὐτό ἡ δυστυχία εἶναι φαινόμενο τόσο συνηθισμένο καί γι'αὐτό ὑπάρχει ἡ ἀτέλειωτη τούτη ἐπανάληψη δυστυχισμένων βίων.

Ἄλλά ὅπως ἀκριβῶς μέ τήν ὑποταγή στήν πλεονεξία, τό θυμό καί τήν ἀνοησία γίνονται πράξεις κακές, πού προσδιορίζουν τόν ἐπόμενο βίο, ἔτσι, ἀκολουθώντας τή διδασκαλία τοῦ Βούδδα, οἱ κακές πηγές ἐξαφανίζονται καί οἱ γεννήσεις μέσα στόν κόσμο τῆς δυστυχίας σταματοῦν.

II

Η ΦΥΣΗ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

1. Ἡ φύση τοῦ ἀνθρώπου εἶναι σάν ἕνας πυκνός καί ἀδιαπέραστος φράχτης, χωρίς εἴσοδο. Συγκριτικά ἡ φύση ἐνός ζῶου εἶναι πιό ἀπλή. Πάντως, μποροῦμε μέ ἕνα γενικό τρόπο νά κατατάξουμε τή φύση τοῦ ἀνθρώπου σύμφωνα μέ τέσσερις βασικές διαφορές:

Πρῶτα, ὑπάρχουν αὐτοί, πού ἀπό λαθεμένες διδασκαλίες παρασύρονται σέ ἀσκητικές ἀκρότητες καί κάνουν τόν ἑαυτό τους νά ὑποφέρει. Δεύτερο, εἶναι αὐτοί πού μέ σκληρότητα, κλέβοντας, σκοτώνοντας ἢ μέ ἄλλες

κακές πράξεις, προξενούν πόνο στους άλλους. Τρίτο, υπάρχουν αυτοί που όχι μόνο κάνουν τους άλλους να υποφέρουν, μά και τόν ίδιο τους έαυτό. Τέταρτο, είναι αυτοί που δέν υποφέρουν οι ίδιοι και προσπαθούν να μήν υποφέρουν και οι άλλοι. Οι άνθρωποι τής τελευταίας κατηγορίας είναι αυτοί που ακολουθούν τις διδασκαλίες του Βουδδα. Δέν ενδίδουν στην πλεονεξία, τό θυμό και τήν ανοησία — ζώντας τή ζωή τους είρηνικά, μέ καλοσύνη και σοφία, χωρίς να σκοτώνουν ή να κλέβουν.

2. 'Υπάρχουν τρεις κατηγορίες ανθρώπων στον κόσμο: Οι πρώτοι μοιάζουν μέ γράμματα σκαλισμένα σε ένα βράχο: θυμώνουν εύκολα και διατηρούν τις όργισμένες σκέψεις τους για πολύ καιρό. Οι δεύτεροι είναι σαν γράμματα πάνω στην άμμο: και αυτοί θυμώνουν, αλλά οι όργισμένες σκέψεις τους παρέρχονται γρήγορα. Οι τρίτοι μοιάζουν μέ γράμματα πάνω σε νερό τρεχούμενο: δέν στέκονται στις σκέψεις που περνάνε απ'τό μυαλό τους. 'Αφήνουν τήν κατάκριση και τό κουτσομπολιό να περνούν απαρατήρητα. Τό πνεύμα τους είναι πάντα αγνό και γαλήνιο.

'Υπάρχουν και άλλα τρία είδη ανθρώπων: Οι πρώτοι είναι περήφανοι, ενεργούν γρήγορα και δέν είναι ποτέ τους εύχαριστημένοι. ή φύση τους γίνεται εύκολα κατανοητή. 'Εν συνεχεία υπάρχουν αυτοί που είναι εύγενικοί και πάντα ενεργούν μετά από σκέψη· ή φύση τους πλησιάζεται δύσκολα μέ τή νόηση. Τέλος

Σπιλώσεις

υπάρχουν κι όσοι έχουν τελείως ξεπεράσει τις επιθυμίες. Αύτων ή φύση δέν πλησιάζεται καθόλου μέ τή νόηση.

Έτσι οι άνθρωποι μπορεί νά χωρισθοῦν μέ πολλούς καί διάφορους τρόπους. Άλλά ή φύση τους δέν πλησιάζεται μέ τή νόηση. Μόνο ό Βούδδας τούς καταλαβαίνει ὅλους καί μέ τή σοφία Του τούς ὀδηγεῖ χάρη στίς διάφορες διδασκαλίες του.

III

Η ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ ΖΩΗ

1. Ὑπάρχει μιά ἀλληγορία πού σκιαγραφεῖ τήν ἀνθρώπινη ζωή. Κάποτε κάποιος κατέβαυε ἕνα ποτάμι κάνοντας κουπί μέ τή βάρκα του. Κάποιος ἀπό τήν ὄχθη τόν προειδοποίησε: "Σταμάτα νά κατεβαίνεις τό γρήγορο ρέμμα τόσο ξένοιαστα. Ὑπάρχουν καταρράκτες μπροστά καί μιά ἐπικίνδυνη ρουφήχτρα· υπάρχουν ἀκόμα κροκόδειλοι καί διάφοροι κίνδυνοι κρυμμένοι μάσα σέ σπηλιές τῶν βράχων. Θά χαθεῖς ἂν συνεχίσεις ἔτσι."

Σ'αὐτήν τήν ἀλληγορία τό "γρήγορο ρέμμα" συμβολίζει τή γεμάτη λαγνεία ζωή. "Νά κατεβαίνεις ξένοιαστα" σημαίνει νά ὑποτάσσεσαι στά πάθη σου. "Καταρράκτες μπροστά" σημαίνει τή συνακόλουθη δυστυχία καί τόν πόνο. "Ρουφήχτρα" σημαίνει ἡδονή. Οἱ "κροκόδειλοι καί οἱ διάφοροι κίνδυνοι" ἀναφέρονται στήν παρακμή καί τό θάνατο πού ἀκολουθοῦν μιά ζωή γεμάτη ἡδονές καί ἀμαρτίες. Αὐτός ὁ "κάποιος ἀπό τήν ὄχθη" πού φωνάζει εἶναι βέβαια ὁ Βούδδας.

Ὑπάρχει καί μιά ἄλλη ἀλληγορία: Κάποιος πού

έκανε ένα έγκλημα, κρύβεται. Οί στρατιώτες τόν κυνηγούν, έτσι αυτός προσπαθεί νά κρυφτεί μέσα σέ ένα πηγάδι, πατώντας στά κλαριά μιās κληματαριάς πού φυτρώνει στά τοιχώματα. Καθώς κατεβαίνει βλέπει όχιές στόν πάτο του πηγαδιού, έτσι αποφασίζει νά κρεμασθεϊ από τά κλαριά γιά περισσότερη ασφάλεια. Μετά από λίγο όμως, κι'ένω τά χέρια του νιώθουν κουρασμένα, βλέπει δυό ποντίκια, ένα άσπρο κι'ένα μαύρο, νά ροκανίζουν τά κλαριά!

"Αν τά κλαριά σπάσουν, θά πέσει στίς όχιές και θά πεθάνει. Ξαφνικά όμως κοιτάζοντας πρós τά πάνω, βλέπει μιá μελισσοφωλιά, από τήν όποία κάθε τόσο στάζει μιá σταγόνα μέλι. "Έτσι ό άνθρωπος, ξεχνώντας όλο τόν κίνδυνο πού διατρέχει, δοκιμάζει τό μέλι μέ ευχαρίστηση.

"Κάποιος" σημαίνει έδω αυτόν πού γεννήθηκε γιά νά υποφέρει και νά πεθάνει μόνος. "Στρατιώτες" και "όχιές" σημαίνουν τό σώμα μέ όλες τίς ήδονές του. "Τά κλαριά τής κληματαριάς" σημαίνουν τό συνεχές τής ανθρώπινης ζωής. Τά "Δυό Ποντίκια, τό ένα άσπρο και τ'άλλο μαύρο" αναφέρονται στή διάρκεια του χρόνου — στίς μέρες, τίς νύχτες και τά χρόνια πού περνούν. "Τό μέλι" δείχνει τίς ήδονές, πού άπατηλά κάνουν τή δυστυχία νά φαίνεται πιό άπαλή μέσα στό χρόνο.

2. 'Υπάρχει ακόμα μιá αλληγορία. Ένας βασιλιάς βάζει τέσσερεις όχιές μέσα σέ ένα κουτί και τό δίνει νά του τό φυλάξει ένας υπηρέτης. Τόν διατάζει νά φροντίζει τά φιδια και τόν προειδοποιεί ότι αν ποτέ εκνευρίσει

Σπιλώσεις

κανένα, θά τιμωρηθεῖ ἀπό αὐτόν μέ θάνατο. Ὁ ὑπηρέτης τρομαγμένος, ἀπορασιζεῖ νά πετάξει τό κουτί καί νά δραπετεύσει.

Ὁ βασιλιάς στέλνει πέντε στρατιῶτες νά τόν πιάσουν. Στήν ἀρχή αὐτοί πλησιάζουν τόν ὑπηρέτη φιλικά, σκοπεύοντας νά τόν πάρουν πίσω μέ τό καλό. Ἄλλ' αὐτός δέν ἐμπιστεύεται τό φιλικό τους τρόπο καί τό σκάει σέ ἓνα ἄλλο χωριό.

Μετά, κατά τή διάρκεια ἐνός δράματος, μιὰ φωνή τοῦ λέει ὅτι σ' αὐτό τό χωριό δέν ὑπάρχει καταφύγιο ἀσφαλές καί ὅτι ἔξι ληστές θά τοῦ ἐπιτεθοῦν. Ἔτσι ὁ ὑπηρέτης φεύγει πάλι τρομοκρατημένος, μέχρι πού φθάνει σέ ἓνα ὀρμητικό ποτάμι πού τοῦ κλείνει τό δρόμο. Μέ τή σκέψη τῶν κινδύνων πού τόν ἀκολουθοῦν, φτιᾶχνει μιὰ σχεδιά καί πετυχαίνει νά τό διασχίσει, βρίσκοντας ἀσφάλεια καί γαλήνη στήν ἄλλη ὄχθη.

Τά "τέσσερα φίδια στό κουτί", ἀντιπροσωπεύουν τά τέσσερα στοιχεῖα τῆς γῆς, τοῦ νεροῦ, τῆς φωτιᾶς καί τοῦ ἀέρα, πού ἀπαρτίζουν τό σαρκικό σῶμα.

Οἱ "πέντε στρατιῶτες πού πλησιάζουν φιλικά", εἶναι οἱ πέντε ἐπισωρεύσεις — μορφή, αἴσθημα, ἀντίληψη, βούληση, συνείδηση — πού πλαισιώνουν σῶμα καί νοῦ.

Τό "ἀσφαλές καταφύγιο" εἶναι οἱ ἔξι αἰσθήσεις, πού στό τέλος δέν ἀποτελοῦν ἀσφαλές καταφύγιο, καί οἱ ἔξι ληστές εἶναι ἀντικείμενα τῶν ἔξι αἰσθήσεων. Βλέποντας τούς κινδύνους πού κρύβουν αὐτές οἱ ἔξι αἰσθήσεις ὁ ὑπηρέτης τρέπεται πάλι σέ φυγή καί φθάνει στό ἄγριο ρέμμα τῶν ἀνθρωπίνων ἐπιθυμιῶν.

Μετά φτιάχνει μιά σχεδιά μέ τή βοήθεια τών καλών διδασκαλιών του Βούδδα καί διασχίζει μ'αυτήν τό ρέμμα μέ ασφάλεια.

3. Ὑπάρχουν τρεῖς περιπτώσεις κινδύνων, ὅπου ὁ γιός εἶναι ἀνήμπορος νά βοηθήσει τή μάννα καί ἡ μάννα ἀνήμπορη νά βοηθήσει τό γιό: πυρκαγιά, πλημμύρα καί ληστεία. Ἀλλά, ἀκόμα καί σ'αυτέστις τρεῖς ἐπικίνδυνες καί θλιβερές περιπτώσεις, ὑπάρχει μιά πιθανότητα νά βοηθήσει ὁ ἕνας τόν ἄλλο.

Ὑπάρχουν ὁμως τρεῖς περιπτώσεις ὅπου εἶναι ἀδύνατο γιά μιά μάννα νά σώσει τό γιό της ἢ γιά ἕνα γιό νά σώσει τή μάννα του. Αὐτές οἱ τρεῖς περιπτώσεις εἶναι ἡ ὥρα τῆς ἀρρώστειας, ἡ ὥρα τών γερατειῶν καί ἡ στιγμή τοῦ θανάτου.

Πῶς μπορεῖ ποτέ ἕνας γιός νά πάρει τή θέση τῆς μάννας του ὅταν αὐτή γεράσει; Πῶς μπορεῖ μιά μάννα νά πάρει τή θέση τοῦ γιου της ὅταν εἶναι ἀρρωστος; Πῶς μπορεῖ ὁ ἕνας νά βοηθήσει τόν ἄλλο ὅταν πλησιάζει ἡ στιγμή τοῦ θανάτου; Ὅσο καί ἂν ἀγαπιῶνται καί ὅσο στενή σχέση καί ἂν ἔχουν, ὁ ἕνας δέν μπορεῖ νά κάνει τίποτα γιά τόν ἄλλο στίς περιπτώσεις αὐτές.

4. Κάποτε ὁ Γιάμα, ὁ θρυλικός Βασιλιάς τῆς Κόλασης, ρώτησε κάποιον πού εἶχε πάει στήν Κόλαση ἂν ποτέ, ὅσο ζοῦσε, εἶχε γνωρίσει τούς τρεῖς ἀγγελιαφόρους τοῦ Οὐρανοῦ. Ὁ ἄνθρωπος ἀπάντησε: "Ὅχι Κύριε, ποτέ μου δέν γνώρισα τέτοια προσωπα."

Σπιλώσεις

Ὁ Γιάμα τόν ρώτησε μετά ἂν εἶχε δεῖ ποτέ του κανένα γέρο, σκυφτό ἀπό τὰ γερατεῖα νά περπατάει μέ τό μπαστούνι του. Ὁ ἄνθρωπος ἀπάντησε: "Ναί Κύριε, τέτοιους ἀνθρώπους συνάντησα πολλές φορές". Τότε ὁ Γιάμα τοῦ εἶπε: "Περνᾶς αὐτήν τήν τιμωρία τώρα γιατί σ'αὐτόν τό γέρο δέν ἀναγνώρισες τόν ἀγγελιαφόρον τοῦ Οὐρανοῦ, πού στάλθηκε γιά νά σέ προειδοποιήσῃ ὅτι θά ἔπρεπε νά ἀλλάξεις τούς τρόπους σου, πρὶν καί σὺ γεράσεις.

Ὁ Γιάμα τόν ρώτησε πάλι ἂν εἶχε δεῖ ποτέ του κανένα φτωχό καί ἄρρωστο ἄνθρωπο χωρίς κανένα φίλο. Ὁ ἄνθρωπος ἀπήντησε: "Ναί, Κύριε, εἶδα πολλούς τέτοιους ἀνθρώπους". Τότε ὁ Γιάμα τοῦ εἶπε: "Ἦρθες ἐδῶ, γιατί δέν ἀναγνώρισες σ'αὐτούς τούς ἀρρώστους τούς ἀγγελιαφόρους τοῦ Οὐρανοῦ, πού στάλθηκαν νά σέ προειδοποιήσουν γιά τήν ἔλευση τῆς δικιᾶς σου ἀρρώστειας.

Τότε, ὁ Γιάμα τόν ρώτησε καί πάλι ἂν ὁ ἄνθρωπος εἶχε δεῖ ποτέ του κανένα νεκρό. Ἐκεῖνος ἀπήντησε: "Ναί" Κύριε, εἶδα πολλούς νεκρούς". Κι'ὁ Γιάμα τοῦ εἶπε: "Βρίσκεσαι ἐδῶ γιατί δέν ἀναγνώρισες στούς νεκρούς αὐτούς τούς ἀγγελιαφόρους τοῦ Οὐρανοῦ, πού ἦρθαν νά σέ προειδοποιήσουν. Ἄν τούς εἶχες ἀναγνώρισει καί εἶχες ἀκολουθήσει τίς προειδοποιήσεις τους, θά εἶχες ἀλλάξει τρόπο ζωῆς καί δέν θά εἶχες ἔρθει τώρα σ'αὐτόν τόν τόπο τῆς δυστυχίας."

5. Κάποτε ζούσε μιά νέα γυναίκα πού τήν ἔλεγαν Κισαγκοτάμι. Ἦταν σύζυγος κάποιου πλούσιου καί τρελλάθηκε ὅταν πέθανε ὁ γιός της. "Ἀρπαξε τό νεκρό παιδί καί πήγαινε ἀπό σπίτι σέ σπίτι, ἱκετεύοντας τούς ἀνθρώπους νά τό ἀναστήσουν.

Φυσικά, δέν μποροῦσαν νά κάνουν τίποτα ἀλλά τελικά ἕνας μαθητής τοῦ Βούδδα τή συμβούλεψε νά δεῖ τό Δάσκαλο' πού ἔμενε τότε στή Τζεταβάνα. "Ἐτσι ἡ γυναίκα πήγε τό νεκρό παιδί στό Βούδδα.

Ὁ Δάσκαλος τήν εἶδε μέ συμπάθεια καί εἶπε: "Γιά νά ἐπαναφέρω τό παιδί χρειάζομαι μερικούς σπόρους μουστάρδας. Πήγαινε καί φέρε μου τέσσερεις-πέντε, ἀπό κάποιο σπίτι ὅπου νά μήν ἔχει ποτέ μπεῖ ὁ θάνατος".

Τότε ἡ τρελλή ἀπό τόν πόνο γυναίκα ἄρχισε νά ψάχνει ἕνα σπίτι ὅπου νά μήν εἶχε πατήσει ποτέ ὁ θάνατος. Βέβαια δέν βρῆκε. Στό τέλος ἀναγκάσθηκε νά γυρίσει ἀπρακτῆ στό Βούδδα. Μπρός στό ἤρεμο παρουσιαστικό του ὁμως τό μυαλό της καθάρισε καί κατάλαβε τό νόημα τῶν λόγων του. Πῆρε τό νεκρό παιδί, τό ἔθαψε καί γύρισε μετὰ γιά νά γίνει μαθήτριά Του.

IV

Η ΑΛΗΘΕΙΑ ΤΗΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗΣ ΖΩΗΣ

1. Οἱ ἀνθρωποι σ'αὐτόν τόν κόσμο ἔχουν τήν τάση νά εἶναι ἐγωϊστές καί ἀντιπαθητικοί. Δέν ξέρουν πῶς νά ἀγαποῦν ἢ νά σέβονται ὁ ἕνας τόν ἄλλο. Διαφωνοῦν

Σπιλώσεις

καί μαλλώνουν γιά άστεία πράγματα, νιώθοντας όδύνη ένω ή ζωή τους γίνεται φαῦλος κύκλος δυστυχίας.

Άσχετα μέ τό άν εΐναι πλούσιοι ή φτωχοί άνησυχούν γιά τό χρήμα. Ύποφέρουν άπό τή φτώχεια καί υποφέρουν άπό τόν πλούτο. Ήπειδή διακατέχονται άπό πλεονεξία, δέν εΐναι ποτέ εύχαριστημένοι, ποτέ ικανοποιημένοι.

Ό πλούσιος άνησυχεί γιά τό κτήμα του, άν έχει κτήμα. Άνησυχεί γιά τόν πύργο του καί όλα τά άλλα περιουσιακά στοιχεΐα. Φοβάται μήν τόν βρεΐ κανένα κακό, νά μήν καεί ο πύργος, ή νά μή μπούν μέσα κλέφτες, νά μήν τόν άπαγάγουν. Μετά άνησυχεί γιά τό θάνατό του καί τήν τύχη τής περιουσίας του. Πραγματικά ο δρόμος του πρός τό θάνατο εΐναι μοναχικός καί κενάνας δέν τόν συμπαραστέκεται.

Ό φτωχός υποφέρει πάντα άπό άνέχεια κΐαυτό βοηθάει νά ξυπνάν μέσα του άτέλειωτες επιθυμίες γιά γή, γιά σπίτι. Ή φλόγα τής άπληστίας κουράζει τό σώμα καί τό πνεῦμα του, οδηγώντας τον στόν πρόωρο θάνατο.

Όλος ο κόσμος μοιάζει νά έχει στραφεΐ εναντίον του, έτσι πού καί τό μονοπάτι πρός τό θάνατο του φαίνεται μοναχικό, καθώς τό ταξίδι εΐναι μακρό καί δέν υπάρχουν φίλοι πού νά τόν συντροφεΐσουν.

2. Βασικά, υπάρχουν πέντε κακά στόν κόσμο: Πρώτον, εΐναι ή σκληρότητα: όλα τά πλάσματα, ακόμα καί τά έντομα, μαλλώνουν μεταξύ τους. Τά δυνατά όρμούν

στά αδύνατα. Τά αδύνατα έξαπατοῦν τά δυνατά. Παντοῦ ὑπάρχουν διαμάχες καί σκληρότητες.

Δεύτερον, δέν ὑπάρχει καθαρός διαχωρισμός τῶν δικαιωμάτων τοῦ πατέρα καί τοῦ γιοῦ, τοῦ μεγαλύτερου καί τοῦ μικρότερου ἀδελφοῦ, τοῦ ἀντρα καί τῆς γυναί-
κας, τοῦ γεροντότερου καί τοῦ νεώτερου. Πάντα ὄλοι προσπαθοῦν νά βγαίνουν ἀπό πάνω καί νά ἐκμεταλ-
λεύονται τούς ἄλλους. Ἐξαπατοῦν ὁ ἕνας τόν ἄλλο, ἔτσι πού ὑπάρχει κοροϊδία καί ἔλλειψη εἰλικρίνειας.

Τρίτον, δέν ὑπάρχει καθαρή ἀντίληψη τοῦ πῶς πρέπει νά εἶναι ἡ συμπεριφορά τῶν ἀνδρῶν καί τῶν γυναικῶν. Ὅλοι κατά καιρούς κάνουν σκέψεις πονηρές καί ἔχουν ἐπιθυμίες πού τούς ὀδηγοῦν σέ ἀμφισβητίσι-
μες πράξεις — σέ διαφωνίες, διαμάχες, ἀδικίες καί διαφθορά.

Τέταρτο, ὑπάρχει μιά τάση νά μὴν σέβονται οἱ ἀνθρωποι τά δικαιώματα τῶν ἄλλων, νά ὑπερβάλλουν τή δική τους σημασία σέ βάρος τους, νά δίνουν ἄσχημα παραδείγματα μέ τή συμπεριφορά τους καί, προφέροντας ἀδικούς λόγους, νά έξαπατοῦν, νά συκοφαντοῦν καί νά ἐκμεταλλεύονται τούς ἄλλους.

Πέμπτον, ὑπάρχει ἡ τάση μερικῶν νά παραμελοῦν τά καθήκοντά τους πρὸς τούς ἄλλους. Σκέπτονται πάρα πολύ τίς δικές των ἀνέσεις καί ἐπιθυμίες. Ξεχνοῦν τήν εὐνοια πού ἡ ζωὴ τούς ἔχει δείξει καί προξενοῦν ἐνοχλή-
σεις καί μεγάλες ἀδικίες στοὺς ἄλλους.

3. Οἱ ἀνθρωποι θά ἔπρεπε νά δείχνουν μεγαλύτερη συμπάθεια ὁ ἕνας γιά τόν ἄλλο. Θά ἔπρεπε νά ὑπάρχει

Σπιλώσεις

ἀλληλοσεβασμός γιά τά καλά τους στοιχεῖα καί ἀλληλοβοήθεια στίς δύσκολες στιγμές. Ἐντί γι'αὐτό ὁμως οἱ πολλοί εἶναι ἐγωῖστές καί σκληρόκαρδοι. Περιφρονεῖ ὁ ἕνας τόν ἄλλο γιά τίς ἀποτυχίες καί τόν ἀντιπαθεῖ γιά τίς ἐπιτυχίες. Καί αὐτές οἱ ἀντιπάθειες γενικά χειροτερεύουν μέ τόν καιρό, γιά νά γίνουν κάποτε ἀβάσταχτες.

Τά παραπάνω αἰσθήματα δέν καταλήγουν συνήθως σέ πράξεις βίας. Ὅμως δηλητηριάξουν τή ζωή μέ μίσος καί θυμό, πού χαράζονται τόσο βαθειά στή μνήμη, ὥστε τά ἄτομα μεταφέρουν τά σημάδια αὐτά καί στόν κύκλο τῆς μετενσάρκωσης.

Πραγματικά σ'αὐτόν τόν κόσμο τῆς λαγνείας, τό ἄτομο γεννιέται μόνο καί πεθαίνει μόνο. Δέν ὑπάρχει κανένας πού μπορεῖ νά μοιρασθεῖ τήν μετά θάνατον τιμωρία του.

Ὁ νόμος αἰτίου-ἀποτελέσματος εἶναι παγκόσμιος. Κάθε ἄνθρωπος πρέπει νά σηκώσει τό βάρος τῆς ἁμαρτίας του καί νά προχωρεῖ μόνος στό δρόμο τῆς μετανοίας. Ὁ ἴδιος νόμος αἰτίου-ἀποτελέσματος διέπει καί τίς καλές πράξεις. Μιά ζωή γεμάτη ὄλο συμπαράσταση καί καλωσύνη γιά τόν πλησίον ἔχει ὡς ἀποτέλεσμα τήν καλή τύχη καί εὐτυχία.

4. Καθώς περνοῦν τά χρόνια καί βλέπουν τά ἄτομα πόσο δεμένα εἶναι στήν πλεονεξία, τίς συνήθειες καί τίς δυστυχίες, θλίβονται καί ἀπελπίζονται. Μέσα στήν ἀπελπισία τους συχνά μαλλώνουν μέ τούς ἄλλους, βουλιάζουν πύο βαθειά στήν ἁμαρτία, καί σταματοῦν τίς

προσπάθειες νά ξαναγυρίσουν στο σωστό δρόμο. Συχνά ή ζωή τους τερματίζεται πρόωρα στο μέσο τῆς διαφθορᾶς τους, ὅποτε ὑποφέρουν γιά πάντα.

Αὐτή ἡ ἀπελπισία, πού προέρχεται ἀπό τίς κακοτυχίες καί τά δεινά, εἶναι ἀφύσικη καί ἀντίθετη μέ τό νόμο τοῦ οὐρανοῦ καί τῆς γῆς. Γι'αὐτό ὑποφέρει κανεῖς καί σ'αὐτόν τόν κόσμο καί στόν ἄλλο μετά θάνατον.

Εἶναι ἀλήθεια ὅτι τά πάντα σ'αὐτήν τή ζωή εἶναι παροδικά καί γεμάτα ἀβεβαιότητα. Ἄλλά εἶναι θλιβερό ὅτι οἱ ἄνθρωποι ἀγνοοῦν τό γεγονός αὐτό καί προσπαθοῦν νά βρῖσκουν περισπάσεις, ικανοποιώντας τίς ἐπιθυμίες των.

5. Εἶναι φυσικό ὅτι σ'αὐτόν τόν κόσμο τῆς ὀδύνης τά ἄτομα σκέπτονται καί φέρονται ἐγωϊστικά. Εἶναι ἔτσι ἐξίσου φυσικό ὅτι ἀκολουθοῦν πόνος καί δυστυχία.

Τά περισσότερα ἄτομα εὐνοοῦν τόν ἑαυτό τους καί παραμελοῦν τούς ἄλλους. Ἄφήνουν τίς ἐπιθυμίες τους νά τούς κάνουν πλεονέκτες, λάγνους καί κακοῦς. Γι'αὐτό ὑποφέρουν ἀτελείωτα.

Οἱ περίοδοι τῆς ὑλικῆς εὐημερίας δέν διαρκοῦν πολύ. Περνοῦν γρήγορα. Καμμιά ἀπόλαυση σ'αὐτόν τόν κόσμο δέν διαρκεῖ πολύ.

6. Πρέπει λοιπόν οἱ ἄνθρωποι ὅσο εἶναι νέοι καί ὑγιεῖς, νά διώχνουν τήν πλεονεξία καί τήν προσκόλληση στά ἐγκόσμια, ἀναζητώντας ἀδιάκοπα τήν ἀληθινή

Σπιλώσεις

Φώτιση. Δέν υπάρχει τίποτα τό θετικό καί καμμία εὐτυχία μακρὰ ἀπό τή Φώτιση.

Τά περισσότερα ἄτομα πάντως ἤ ἀγνοοῦν ἤ δέν πείθονται σ'αὐτόν τό νόμο αἰτίου-αἰτιατοῦ. Συνεχίζουν τίς συνήθειες πού ἔχουν ὡς ἀφρηρία τήν πλεονεξία ἤ τόν ἐγωϊσμό, καί λησμονοῦν ὅτι μιά καλή πράξη φέρνει τήν εὐτυχία, ἐνῶ μιά κακή τή δυστυχία. Οὔτε πιστεῦουν πραγματικά ὅτι οἱ πράξεις των σ'αὐτόν τό βίω ρυθμίζουν τούς ἐπόμενους, ἔχοντας μάλιστα ἄμεσο ἀντίκτυπο στούς συνανθρώπους των, πού τιμωροῦνται ὅταν ἐκεῖνοι τιμωροῦνται ἢ εὐεργετοῦνται ὅταν ἐκεῖνοι ἀνταμεῖβονται γιά τά ὅσα παλαιότερα ἔπραξαν.

Ἀποτέλεσμα τῆς ἀγνοίας των αὐτῆς εἶναι πώς οἱ περισσότεροι κλαῖνε καί θρηνοῦν γιά τίς κακοτυχίες των, παρανοώντας τελείως τή σημασία τῶν τωρωνῶν των πράξεων γιά τούς μελλοντικούς των βίους καί τή σχέση τῶν σημερινῶν κακοτυχιῶν τους μέ πράξεις σέ βίους παρελθόντες.

Τίποτα σ'αὐτόν τόν κόσμο δέν εἶναι παντοτεινῶ ἤ διαρκές. Τά πάντα ἀλλάζουν, εἶναι στιγμιαῖα καί ἀπρόβλεπτα. Μά οἱ ἄνθρωποι ἐμφανίζονται ἀδαεῖς κί'ἐγωϊστές, ἐνδιαφερόμενοι μόνο γιά τίς ἡδονές ἢ τίς κακοτυχίες τῆς στιγμῆς πού περνάει. Δέν δίνουν προσοχή στίς καλές διδασκαλίες, οὔτε προσπαθοῦν νά τίς καταλάβουν. Ἀπλῶς πέφτουν μέ τά μούτρα σέ ἕνα ἐνδιαφέρον παροδικό, στόν πλοῦτο ἢ τό πάθος.

7. Ἀπό πάρα πολύ παλιά ἔχουν γεννηθεῖ ἀμέτρητοι σ'αὐτόν τόν κόσμο τῆς πλάνης καί τῆς δυστυχίας, συνε-

χίζοντας τήν ἴδια πάντα πορεία. Εἶναι ἔτσι εὐτύχημα ὅτι ὁ κόσμος ἔχει στά χέρια του τίς διδασκαλίες τοῦ Βουδδα, καί μπορεῖ νά πιστέψει σ'αὐτές καί νά σωθεῖ.

Πρέπει συνεπῶς νά σκέπτονται οἱ ἄνθρωποι βαθειά, νά κρατοῦν τό νοῦ τους ἀγνό καί τό σῶμα τους σέ καλή κατάσταση, νά ἀπέχουν ἀπό τήν πλεονεξία ἢ τό κακό καί νά ἐπιδιώκουν πάντα τό καλό.

Γιά μᾶς εὐτυχῶς ἡ γνώση τῶν διδασκαλιῶν τοῦ Βουδδα ἔχει γίνει πραγματικότητα. Πρέπει λοιπόν νά πιστέψομε σ'αὐτές, ὥστε νά μπορέσομε νά ξαναγεννηθοῦμε, ὅταν ἔρθει ἡ στιγμή στήν Ἄγνή Του Χώρα. Μέ ἄλλα λόγια, γνωρίζοντας τίς διδασκαλίες τοῦ Βουδδα, δέν θά πρέπει νά παρακολουθοῦμε τούς ἄλλους στίς συνήθειές των, πού ἔχουν ὡς φυσική κατάληξη τήν πλεονεξία καί τήν ἀμαρτία. Οὔτε θά πρέπει νά κρατᾶμε τίς διδασκαλίες αὐτές γιά μόνο τόν ἑαυτό μας. Χρέος μας εἶναι νά ἀσκούμεθα σύμφωνα μ'αὐτές καί νά τίς μεταλαμπαδεύομε στούς ἄλλους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ

Η ΑΝΑΚΟΥΦΙΣΗ ΠΟΥ ΠΡΟΣΦΕΡΕΙ Ο ΒΟΥΔΔΑΣ

I

ΟΙ ΟΡΚΟΙ ΤΟΥ ΑΜΙΝΤΑ ΒΟΥΔΔΑ

1. Όπως ήδη εξηγήσαμε, οι άνθρωποι αφοσιώθηκαν από παλιά στα έγκόσμια πάθη' επαναλαμβάνοντας τή μιά άμαρτία μετά τήν άλλη και κουβαλώντας φορτία από δυσβάστακτες πράξεις, λόγω τής άνικανότητάς των νά σταματούν μέ τή δική τους σοφία ή βούληση τίς συνήθειες τής πλεονεξίας και τής απόλαυσης. "Αν όμως δέν έχουν τή δυνατότητα νά ξεπεράσουν και νά αποβάλλουν τά έγκόσμια πάθη οι άνθρωποι, τότε πώς μπορούν νά περιμένουν ότι θά ανακαλύψουν τήν πραγματική τους Βουδδική φύση;

Ό Βούδδας, πού καταλάβαινε σέ βάθος τήν ανθρωπινή φύση, έννοιωθε μεγάλη συμπάθεια για τους ανθρώπους κι'έδωσε μιάν υπόσχεση πώς θά έκανε ό,τι του ήταν δυνατό — ακόμα και άν τουτο σήμαινε μεγάλα δεινά για τον ίδιο — προκειμένου νά τους ανακουφίσει από τους φόβους και τον πόνο. Για νά τό πετύχει αυτό ο Βούδδας, έμφανίστηκε στο άπώτατο παρελθόν ως ένας Μπουτισιάττβα και έδωσε τους παρακάτω δέκα όρκους:

(α) "Ακόμα κι'όταν εξασφαλίσω τή Βουδδικότητα, δέν θά φθάσω ποτέ στην τελείωση πριν βεβαιωθώ ότι σύμπας ο λαός τής χώρας μου έχει αναπτύξει τό στοι-

χειῶ τῆς Βουδδικότητας καί ἔχει οἰκειωθεῖ τῇ Φώτιση.

(β) Ἄκόμα κι'ἔταν φθάσω στή Φώτιση, δέν θά ἐπιδιώξω ποτέ τήν τελείωση πρὶν καταφέρω νά μεταλαμπαδεύσω τό φῶς μου σέ ὅλη τήν οἰκουμένη.

(γ) Ἄκόμα κι'ἔταν φθάσω στή Φώτιση δέν θά ἐπιδιώξω ποτέ τήν τελείωση πρὶν ἡ ζωὴ μου καταστεῖ αἰώνια καί γίνει ὄργανο τῆς σωτηρίας ἀμέτρητων ἀνθρώπων.

(δ) Ἄκόμα κι'ἔταν φθάσω στή Φώτιση δέν θά ἐπιδιώξω ποτέ τήν τελείωση πρὶν ὅλοι οἱ Βούδδες τῶν δέκα κατευθύνσεων ἐνωθοῦν καί δοξάσουν τό ὄνομά μου.

(ε) Ἄκόμα κι'ἔταν φθάσω στή Φώτιση δέν θά ἐπιδιώξω ποτέ τήν τελείωση πρὶν οἱ ἄνθρωποι μέ ἀληθινὴ πίστη προσπαθήσουν νά ξαναγεννηθοῦν στή χώρα μου, ἐπαναλαμβάνοντας τό ὄνομά μου μέ ἀληθινὴ πίστη δέκα φορές καί ὄντως ἐξασφαλίζοντας μέ τόν τρόπο αὐτό τήν ἐπαναγέννησή τους ἐντός της.

(στ) Ἄκόμα κι'ἔταν φθάσω στή Φώτιση, δέν θά ἐπιδιώξω ποτέ τήν τελείωση πρὶν οἱ ἄνθρωποι σέ ὅλον τόν κόσμον ἀποφασίσουν νά φθάσουν ἐπίσης στή Φώτιση, νά κάνουν ἐνάρετες πράξεις καί νά ἐπιθυμήσουν εἰλικρινῶς νά γεννηθοῦν στή χώρα μου. Ἔτσι τῇ στιγμή τοῦ θανάτου των θά ἐμφανίζομαι ἐνώπιον τους μέ μεγάλη συνοδεία ἀπὸ Μπουντισέττβας ὥστε νά τοὺς καλωσορίζω μέ τόν τρόπο αὐτό στήν Ἀγνή μου Χώρα.

(ζ) Ἄκόμα κι'ἔταν φθάσω στή Φώτιση δέν θά ἐπιδιώξω ποτέ τήν τελείωση πρὶν οἱ ἄνθρωποι σ'ὅλον τόν κόσμον, στό ἄκουσμα τοῦ ὀνόματος μου, ἀρχίσουν

Ἡ Ἀνακούφιση πού προσφέρει ὁ Βούδδας

νά σκέπτονται τή χώρα μου, καί νά ἐπιθυμοῦν νά γεννηθοῦν σ'αὐτήν, φυτεύοντας εἰλικρινά σπόρους ἀρετῆς καί πραγματοποιώντας τήν ἐπιθυμία αὐτή τῆς καρδιάς των.

(η) "Ἀκόμα κι'όταν φθάσω στή Φώτιση δέν θά ἐπιδιώξω ποτέ τήν τελείωση πρὶν βεβαιωθῶ ὅτι ὄλοι αὐτοί πού γεννιοῦνται στήν Ἄγνή μου Χώρα θά ἐξασφαλίσουν ὄντως τή Βουδδικότητα, ἔτσι ὥστε νά ὀδηγήσουν πολλούς ἄλλους στή Φώτιση καί στήν ἀνάπτυξη αἰσθημάτων μεγάλης εὐσπλαχνικότητας.

(θ) "Ἀκόμα κι'όταν φθάσω στή Φώτιση δέν θά ἐπιδιώξω ποτέ τήν τελείωση πρὶν οἱ ἄνθρωποι σ'ὄλον τόν κόσμο ἐπηρεασθοῦν ἀπό τό εἶδος αὐτό τῆς ἀγάπης καί τῆς συμπόνοιας πού ἐξαγνίζει νοῦ καί σῶμα, ἀνεβάζοντάς τα πάνω ἀπό τίς ὑποθέσεις τοῦ κόσμου.

(ι) "Ἀκόμα κι'όταν φθάσω στή Φώτιση, δέν θά ἐπιδιώξω ποτέ τήν τελείωση πρὶν οἱ ἄνθρωποι σ'ὄλον τόν κόσμο ἀποκτήσουν σωστή γνώμη γιά τή ζωή καί το θάνατο — ὅπως ἐπίσης γιά τήν τέλεια ἐκείνη σοφία πού διατηρεῖ τό πνεῦμα ἀγνό καί γαλήνιο μέσα στήν πλεονεξία καί τή δυστυχία τοῦ κόσμου.

"Ἐτσι δίνω αὐτούς τούς ὀρκους. "Ἄς μὴ γίνω Βούδδας πρὶν ἐκπληρωθοῦν. "Ἄς γίνω ἡ πηγὴ ἀνεξάντλητου Φώτός ἀποκαλύπτοντας καί ἀκτινοβολώντας τούς θησαυρούς τῆς σοφίας καί τῆς ἀρετῆς, φωτίζοντας ὄλους τούς τόπους καί ἀπελευθερώνοντας ὄλους τούς ἀνθρώπους τοῦ ὑποφέρουν."

2. "Ἐτσι, συγκεντρώνοντας ἀμέτρητες ἀρετές ἐπὶ

πολλούς αἰῶνες ὁ Βούδδας ἔγινε Ἀμίντα ἢ Βούδδας τοῦ Ἀστείρευτου Φωτός καί τῆς Ἀνεξάντλητης ζωῆς, τελειοποιώντας τή δική του Βουδδική Χώρα τῆς Ἀγνότητος. Ἐκεῖ ζεῖ πιά μέσα σέ ἓνα κόσμο ἀπέραντης γαλήνης καί φωτίζει ὅλους τούς ἀνθρώπους.

Αὐτή ἡ Ἀγνή Χώρα ὅπου δέν ὑπάρχει δυστυχία, εἶναι πραγματικά ἀπόλυτα γαλήνια κί εὐτυχισμένη. Ροῦχα, τρόφιμα καί ὅλα τά ὁμορφα πράγματα ἐμφανίζονται ὅταν αὐτοί πού ζοῦν ἐκεῖ τά ἐπιθυμοῦν. Κί'ὅταν τό ἀπαλό ἀεράκι φυσάει τά δέντρα τά φορτωμένα κοσμήματα, ἡ ψαλμωδία τῶν ἱερῶν διδασκαλιῶν τοῦ Βούδδα γεμίζει τόν ἀέρα κί ἐξαγνίζει τό πνεῦμα ὄσων τήν ἀκοῦνε.

Σ'αὐτήν τήν Ἀγνή Χώρα ὑπάρχουν πολλά ἄνθη λωτῶν πού μυρίζουν ὁμορφα καί ἀστράφτουν σιωπηλά μέσα σ'ἀνείπωτη ὁμορφιά. Ἡ ἀκτινοβολία τους φωτίζει τό μονοπάτι τῆς Σοφίας καί ὅσοι ἀκοῦν τή μουσική τῆς ἱερῆς διδασκαλίας της ὁδηγοῦνται στήν τέλεια γαλήνη.

3. Τώρα ὅλοι οἱ Βούδδες στίς δέκα κατευθύνσεις δοξάζουν τίς ἀρετές τοῦ Βούδδα τοῦ Ἀστείρευτου Φωτός καί τῆς Ἀνεξάντλητης Ζωῆς.

Ὅποιος ἀκούει τό ὄνομα αὐτοῦ τοῦ Βούδδα, τό τιμᾶ καί τό δέχεται μέ χαρά. Ὁ νοῦς του ταυτίζεται μέ τό πνεῦμα τοῦ Βούδδα καί θά γεννηθεῖ στή θαυμαστή Χώρα τῆς Ἀγνότητος.

Αὐτοί πού γεννιοῦνται στήν Ἀγνή Χώρα μοιράζονται τήν ἀνεξάντλητη ζωή τοῦ Βούδδα. Ἡ καρδιά τους ἀμέσως γεμίζει συμπάθεια γιά ὄσους ὑποφέρουν

Ἡ Ἀνακούφιση πού προσφέρει ὁ Βούδδας

καί προχωροῦν γιά νά διαδόσουν τόν τρόπο λύτρωσης τοῦ Βούδδα.

Στό πλαίσιο αὐτῶν τῶν ὄρκων ἀποβάλλουν ὅλες τίς ἐγκόσμιες προσκολλήσεις, συνειδητοποιοῦν τήν παροδικότητα τοῦ κόσμου καί ἀριερώνουν τίς ικανότητές των στή λύτρωση ὄλων τῶν ἔλλογων ὄντων. Προάγουν τήν ἀλληλοπεριχώρηση τῆς δικιᾶς των ζωῆς μέ τή ζωή τῶν ἄλλων, συμεριζόμενοι τίς αὐταπάτες των καί τήν ὁδύνη των. Ταυτόχρονα ὁμως συνειδητοποιοῦν τήν ἀπαλλαγή τους ἀπό τά δεσμά καί τίς προσκολλήσεις τῆς ἐπίγειας ζωῆς.

Γνωρίζουν τά ἐμπόδια καί τίς δυσκολίες πού ἀνακύπτουν γιά ὅσους ζοῦν ἐδῶ, ἀλλά γνωρίζουν ταυτόχρονα τίς ἀτελείωτες δυνατότητες τῆς συμπόνοιας τοῦ Βούδδα. Εἶναι ἐλεύθεροι νά μένουν ἢ νά φεύγουν, εἶναι ἐλεύθεροι νά προχωροῦν ἢ νά σταματοῦν, ἀλλά διαλέγουν νά παραμείνουν κοντά σέ ὅσους ὁ Βούδδας συμπονᾷ.

Ἔτσι ἂν κάποιος πού ἀκούει τό ὄνομα τοῦ Ἀμίντα Βούδδα θέλει νά ζητήσῃ βοήθεια ἀπό Αὐτόν μέ ἀπόλυτη πίστη, Ἐκεῖνος θά τοῦ τήν προσφέρει. Μπορεῖ κανεῖς συνεπῶς νά πεῖ ὅτι ὅλοι οἱ ἄνθρωποι ὀφείλουν νά ἀκοῦν τή διδασκαλία τοῦ Βούδδα καί νά τήν ἀκολουθοῦν — ἀκόμα καί ὅταν αὐτό μοιάζει νά τούς ὀδηγεῖ πάλι μέσα στίς φλόγες πού τυλίγουν αὐτόν τόν κόσμο τῆς ζωῆς καί τοῦ θανάτου.

Ἄν οἱ ἄνθρωποι πραγματικά καί εἰλικρινά θέλουν νά φθάσουν στή Φώτιση, πρέπει νά βασισθοῦν στή δύναμη αὐτοῦ τοῦ Βούδδα. Εἶναι ἀδύνατο γιά συνηθι-

σμένο ὄν νά συλλάβει τήν υπέρτατη Βουδδική του φύση χωρίς τή βοήθεια αὐτοῦ τοῦ Βούδδα.

4. Ὁ Ἀμίντα Βούδδας δέν βρίσκεται μακριά ἀπό κανένα. Λένε ὅτι ἡ Χώρα τῆς Ἀγνότητος ὑπάρχει κάπου στό Δυτικό κόσμο. Ἀλλά ἡ χώρα αὐτή βρίσκεται ἐπίσης μέσα στό πνεῦμα ὄσων εἰλικρῶά ἐπιθυμοῦν νά γεννηθοῦν ἐκεῖ.

Ὅταν μερκοί σχηματίζουν στό μυαλό τους τήν εἰκόνα τοῦ Ἀμίντα Βούδδα, βλέποντάς τον νά λάμπει μέσα σέ χρυσά μεγαλεῖα, αὐτή ἡ εἰκόνα περικλείει ὀγδόντα τέσσερις χιλιάδες μορφές καί χαρακτηριστικά, τό κάθε ἓνα ἀπό τά ὁποῖα ἐκπέμπει ὀγδόντα τέσσερες χιλιάδες ἀκτῖνες φωτός, ἡ κάθε μία ἀπό τίς ὁποῖες φωτίζει ἓναν κόσμο καί δέν ἀφήνει στό σκοτάδι οὔτε ἓναν ἄνθρωπο ἀπό ὄσους ἐπικαλοῦνται τό ὄνομά Του. Ἔτσι ὁ Ἀμίντα βοηθᾷ τούς ἀνθρώπους νά ἐπωφελοῦνται τῆς σωτηρίας πού Αὐτός προσφέρει.

Βλέποντας τῆς εἰκόνα τοῦ Βούδδα, μπορεῖ κανεῖς νά ἀντιληφθεῖ τό πνεῦμα Του. Τό πνεῦμα αὐτό νιώθει συμπόνοια γιά ὄλους, ἀκόμα καί αὐτούς πού τό ἀγνοοῦν ἢ ξεχνοῦν — ἂν καί εἶναι βέβαια περισσότερη ἢ συμπόνοια γιά ὄσους μέ πίστη τό θυμοῦνται.

Σ'αὐτούς πού πιστεύουν ὁ Ἀμίντα προσφέρει τή δυνατότητα νά ταυτισθοῦν μαζί Του. Ἐπειδή ὁμως αὐτός ὁ Βούδδας εἶναι ἡ προσωποποίηση τῆς ἰσότητος, ὅποτε κάποιος τόν στοχάζεται, Ἐκεῖνος μπαίνει ἄνετα στό πνεῦμα του.

Ἡ Ἀνακούφιση πού προσφέρει ὁ Βούδδας

Τοῦτο σημαίνει πώς ὅταν κάποιος στοχάζεται τό Βούδδα ἀποκτᾶ καί τό πνεῦμα Του, σέ ὄλη του τήν ἀγνή, μακάρια καί γαλήνεια τελειότητα. Μέ ἄλλα λόγια, τό πνεῦμα του γίνεται Βουδδικό.

Ἔτσι, ὁ κάθε ἀγνός καί εἰλικρινής πιστός τοῦ Ἀμίντα πρέπει νά βλέπει τό πνεῦμα του σάν νά εἶναι τό πνεῦμα ἐκείνου τοῦ Βούδδα.

5. Ὁ Βούδδας ἔχει πολλούς τρόπους μέ τούς ὁποίους μεταμορφώνεται καί ἐνσαρκώνεται. Μπορεῖ ἔτσι νά ἐμφανισθεῖ διαφορετικά, ἀνάλογα μέ τίς ἱκανότητες τοῦ καθενός.

Ἐμφανίζει τό σῶμα του σέ τεράστια διάσταση πού καλύπτει τόν οὐρανό καί ἀπλώνεται μακρῶς μέχρι τό ἄπειρο. Ἐμφανίζεται ἐπίσης μέσα στίς ἀπειροστότητες τῆς φύσης, πότε μέ κάποια συγκεκριμένη μορφή, πότε σάν ἐνέργεια, πότε σάν διάφορες πτυχές τοῦ νοῦ καί πότε σάν διάφορες προσωπικότητες.

Ἀλλά μέ τόν ἓνα ἢ τόν ἄλλο τρόπο σίγουρα θά ἐμφανισθεῖ ὁ Ἀμίντα σέ ὅσους ἐπικαλοῦνται τ' ὄνομά του μέ πίστη. Σ' αὐτούς ἐμφανίζεται πάντα μαζί μέ δύο ἄλλες Μποντισάττβα, τόν Ἀβαλοκιτεσβᾶρα — Μποντισάττβα τῆς Συμπόνιας — καί τόν Μαχαστάμα-πράπτα — Μποντισάττβα τῆς Σοφίας. Οἱ ἐμφανίσεις του γίνονται πάντα γιά νά τίς δεῖ ὁλος κόσμος, ὅμως τίς βλέπουν τελικά μόνο ὅσοι πιστεύουν.

Αὐτοί πού εἶναι σέ θέση νά δοῦν τίς προσωρμές Του ἐμφανίσεις, ἀποκτοῦν μόνιμη ἱκανοποίηση κι' εὐτυχία. Ἀκόμα, αὐτοί πού μποροῦν νά δοῦν τόν πραγματικό Βούδδα ἐξασφαλίζουν ἀμέτρητους θησαυρούς χαρᾶς καί γαλήνης.

6. Καθώς τό πνεῦμα τοῦ Ἀμίντα μέ ὅλες τίς ἀπεριόριστες δυνατότητες ἀγάπης καί σοφίας πού διαθέτει εἶναι ἡ ἴδια ἡ συμπόνια, ὁ Βούδδας μπορεῖ νά σώσει ὅλον τόν κόσμο.

Οἱ πῶς διεφθαρμένοι ἄνθρωποι — αὐτοί πού κάνουν ἀπίστευτα ἐγκλήματα καί ὁ νοῦς των εἶναι γεμᾶτος πλεονεξία, θυμό καί λαγνεία· αὐτοί πού λένε ψέμματα, κουσομπολεύουν, καταχρῶνται ἢ κλέβουν· αὐτοί πού σκοτώνουν, κλέβουν ἢ ἀσελγοῦν· αὐτοί πού πλησιάζουν στό τέλος τῆς ζωῆς τους μετά ἀπό χρόνια κακῶν πράξεων — εἶναι καταδικασμένοι νά ὑποστοῦν ἀμέτρητους αἰῶνες τιμωρίας.

Ἕνας καλός φίλος ὅμως ἔρχεται συμπαραστάτης τήν τελευταία τους στιγμή, λέγοντάς τους: "Τώρα βρισκεσαι στά πρόθυρα τοῦ θανάτου. Δέν μπορεῖς νά σβύσεις τή διεφθαρμένη σου ζωή. Μπορεῖς ὅμως νά βρεῖς καταρῦγιο στήν συμπόνια τοῦ Βούδδα τοῦ Ἀστειρευτου Φωτός, ἂν ἐπικαλεσθεῖς τό ὄνομά Του."

Ἄν ἀκόμα καί αὐτοί οἱ διεφθαρμένοι ἄνθρωποι ἀπαγγεῖλουν τό ὄνομα τοῦ Ἀμίντα μέ πίστη, ὅλες οἱ ἁμαρτίες πού τοὺς ὀδήγησαν στήν πλάνη καί τοὺς ἐνέπνευσαν λαθεμένες ἐντυπώσεις γιά τή ζωή, θά ξεκαθαρισθοῦν ἀμέσως.

Ἡ Ἀνακούφιση πού προσφέρει ὁ Βούδδας

Καί ἂν αὐτό μπορεῖ νά γίνει μόνο μέ τήν ἐπανάληψη τοῦ ἱεροῦ ὀνόματός Του, πόσο περισσότερο μπορεῖ νά γίνει ἂν τό ἄτομο συγκεντρώσει τό πνεῦμα του στή σκέψη αὐτοῦ τοῦ Βούδδα.

Ἔτσι, αὐτούς πού θά μπορέσουν νά ἐπικαλεσθοῦν τό ἱερό Του ὄνομα ὅταν φθάσουν στό τέλος τῆς ζωῆς των, θά τοὺς προϋπαντήσῃ ὁ Ἀμίντα καί οἱ Μποντισάτ-τβας τῆς Συμπόνιας καί τῆς Σοφίας καί θά τοὺς ὀδηγήσουν στή Βουδδική Χώρα ὅπου θά γεννηθοῦν πάλι μέσα σ' ὄλη τήν ἀγνότητα τοῦ λευκοῦ λωτοῦ.

Πρέπει λοιπόν νά θυμᾶται κανεῖς τίς λέξεις: "Νάμου-Ἀμίντα-Μπούτσου" ἢ Ἀπόλυτη Ἐξάρτηση ἀπό τό Βούδδα τοῦ Ἀστείρευτου Φωτός καί τῆς Ἀπεριόριστης Ζωῆς!

II

Η ΑΓΝΗ ΧΩΡΑ ΤΟΥ ΑΜΙΝΤΑ ΒΟΥΔΔΑ

1. Ὁ Βούδδας τοῦ Ἀστείρευτου Φωτός καί τῆς Ἀπεριόριστης Ζωῆς ζεῖ παντοεινά καί παντοεινά ἀκτινοβολεῖ τήν Ἀληθείά Του. Στήν Ἀγνή Του Χώρα δέν ὑπάρχει πόνος καί σκοτάδι, ἔτσι πού ἡ κάθε ὥρα περνάει μέσα στή χαρά. Γι' αὐτό ἄλλωστε λέγεται καί Χώρα τῆς Ευδαιμονίας.

Στή μέση αὐτῆς τῆς Χώρας ὑπάρχει μία λίμνη μέ καθάρω νερό, δροσερό καί σπινηριστό, τῆς ὁποίας τά κύματα χαϊδεύουν ἀπαλά ὄχθες μέ χρυσή ἄμμο. Ἐδῶ καί κεῖ ὑπάρχουν τεράστια ἄνθη λωτῶν, μεγάλα σάν ρόδες ἀμαξιῶν, σέ πολλές ἀποχρώσεις: κίτρινο,

κόκκινο, ἄσπρο. Ἡ εὐωδία αὐτῶν τῶν λωτῶν γεμίζει τόν ἀέρα.

Σέ διάφορα σημεῖα τῆς ὄχθης ὑπάρχουν περίπτερα διακοσμημένα μέ χρυσό, ἀσημι, πολύτιμα πετράδια καί κρύσταλλο, ἀπό τά ὅποια μαρμάρινες σκάλες ὀδηγοῦν μέχρι τό γυαλό. Ἄλλα περίπτερα διαθέτουν καγκελωτά μπαλκόνια πού κρέμονται πάνω ἀπό τό νερό καί εἶναι κλεισμένα μέ κουρτίνες φορτωμένες πολύτιμα πετράδια. Ἐνδιάμεσα ὑπάρχουν δάση μέ δέντρα μπαχαρικῶν καί θάμνοι ἀνθισμένοι.

Ἡ γῆ ἀστράφτει ἀπό ὀμορφιά καί ὁ ἀέρας δονεῖται ἀπό οὐράνιες ἀρμονίες. Ἐξι φορές τῆ μέρα καί τῆ νύχτα πέφτουν ἀπό τόν οὐρανό πέταλα λουλουδιῶν με ἀπαλά χρώματα καί οἱ ἄνθρωποι τά μαζεῦνουν καί τά πᾶνε σέ ὅλες τίς ἄλλες Βουδδικές χῶρες, γιά νά τά προσφέρουν ἐκεῖ σέ μυριάδες Βούδδες.

2. Σ'αὐτή τῆ θαυμαστή Χώρα ὑπάρχουν πολλά εἶδη πτηνῶν. Κάτασπροι πελαργοί, κύκνοι, πολύχρωμα παγῶνια, τροπικά παραδείσια πουλιά καί σμήνη ἀπό μικρά πουλιά πού κελαηδοῦν γλυκά. Στήν Ἄγνη Χώρα τοῦ Βούδδα αὐτοί οἱ γλυκολάλητοι φτερωτοί τραγουδιστές διαλαοῦν τίς διδασκαλίες τοῦ Βούδδα καί ἐπαινοῦν τίς ἀρετές Του.

Ὅποιος ἀφρουγκρασθεῖ τίς μελωδίες αὐτῶν τῶν φωνῶν, νιώθει νά ξυπνᾷ μέσα του μιά καωούργια πίστη, χαρά καί γαλήνη, σέ πνεῦμα ἀπόλυτης ἀρμονίας μέ τήν ἀδελφότητα τῶν ἄλλων πιστῶν ὄλου τοῦ κόσμου.

Ἡ Ἀνακούριση πού προσφέρει ὁ Βούδδας

Ἄπαλοί ζέφυροι ἀνεμίζουν τά δέντρα αὐτῆς τῆς Ἀγνῆς Χώρας καί κάνουν τίς μυρωδάτες κουρτίνες τῶν περιπτέρων νά κυματίζουν μέ θρόϊσμα γλυκό.

Καί οἱ ἄνθρωποι πού ἀκοῦνε τίς ἀπαλές νότες αὐτῆς τῆς παραδείσιας μουσικῆς συλλογίζονται τό Βούδδα, τό Ντάρμα (Διδασκαλία) καί τή Σάνγκα. (Ἀδελφότητα). Καί νά σκεφθεῖ κανεῖς πώς ὅλες αὐτές οἱ ὁμορφιές δέν ἀποτελοῦν παρά ἀντανακλάσεις συνηθισμένων πραγμάτων στήν Ἀγνή Χώρα!

3. Γιατί ὁ Βούδδας σ'αὐτήν τή χώρα λέγεται Ἀμί-ντα, δηλαδή Βούδδας τοῦ Ἀστείρευτου Φωτός καί τῆς Ἀπεριόριστης Ζωῆς; Ὁ λόγος εἶναι πώς τό μεγαλεῖο τῆς Ἀλήθειάς Του ἀκτινοβολεῖ ἀνεμπόδιστα μέχρι τά πύ ἀπόμακρα σημεῖα τῶν διαφόρων βουδδικῶν χωρῶν καί ἡ ζωτικότητα τῆς ἔμπρακτης συμπόνιας Του ποτέ δέν μειώνεται μέσα στίς ἀμέτρητες ζωές καί τοῦς αἰῶνες.

Ὁ λόγος εἶναι πώς ὁ ἀριθμός αὐτῶν πού γεννιοῦνται στήν Ἀγνή Του Χώρα καί φωτίζονται ἀπόλυτα, εἶναι ἄπειρος καί τά ὄντα αὐτά δέν θά ἐπιστρέψουν ποτέ στόν κόσμο τῆς πλάνης καί τοῦ θανάτου.

Ὁ λόγος εἶναι πώς ὁ ἀριθμός τῶν ἀνθρώπων πού ἀρνηνίζονται στίς δυνατότητες μιᾶς καινούργιας ζωῆς, ὀδηγούμενοι ἀπό τό Φῶς Του, εἶναι ἐπίσης ἄπειρος.

Τοῦτο ὅμως σημαίνει πώς θᾶπρεπε οἱ ἄνθρωποι νά συγκεντρώνουν τό πνεῦμα τους στό Ὄνομά Του ὅταν

πλησιάζουν τό τέλος τῆς ζωῆς των καί ἔστω γιά μιά ἢ γιά ἑφτά μέρες, νά ἀπαγγέλλουν τό Ὄνομα τοῦ Ἀμίντα μέ πίστη ἀπόλυτη. Ἄν τό κάνουν αὐτό μέ νοῦ γαλήνιο, θά γεννηθοῦν στή Χώρα τοῦ Βούδδα, τήν Ἀγνή Χώρα, μέ τήν καθοδήγηση ὄχι μόνο Ἐκείνου, μά πολλῶν ἄλλων ἱερῶν δασκάλων πού θά ἐμφανισθοῦν μπροστά τους τήν τελευταία στιγμή πρὶν ξεψυχήσουν.

Ἄν κάποιος ἀκούσει τό Ὄνομα τοῦ Ἀμίντα Βούδδα καί τονώσει τήν πίστη του μέ τίς διδασκαλίες Του, θά μπορέσει νά ἀποκτήσει ἀνυπέβλητη καί τέλεια Φώτιση.

